«بوزانتيون»
ارمنيجه يومى وسياسى غزته . صاحب امتياز ومدير مسؤل
بوزانت كچيان
مطبعه وادارهخانه‌سى باب عالى جاده‌سنده ٣٨ نمرولو
دائرهٔ مخصوصه‌ده در

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. Տարեկան 7 մէճ. վեցամսեայ 3½, եռամսեայ 2. —Արտասահման 40 Ֆր. վեցամսեայ 20, եռամսեայ 10. Թղթատարի ծախք մեր վրայ, բաց ի Ռուսիոյ Լեհաստանէ.

ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ

ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ
Ի դիմաց թերթին կ'ստորագրէ մի միայն
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆԸ
Առ որ կ'ուղղուին ամէն գրութիւնք

PUZANTION
Journal Arménien Quotidien,
Politique, Financier et Littéraire
Directeur-Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab Aali Djaddéssi, No. 38.
CONSTANTINOPLE

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 239 Կ. ՊՈԼԻՍ, ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ, 1897 ՕԳՈՍՏՈՍ 12/24 26 ՌԷՊԻՒ ԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1315. 12 ԱՂՍՏՈՍ 1313 Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 239

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

ԳԱՒԱՌԱՑԻՆ ԳՈՐԾԵՐ ԵՒ ԽՆԴԻՐ ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ ՄԻԱՑՄԱՆ

Երզրում կրնայ մատակարարուիլ մէկ Թաղական Խորհրդով։ Երզնկա չի կրնար. Թէեւ Երզնկա Երզրումէ աւելի բազմահայ չէ, և չէ եղած երբեք։ Անպատճառ չորս Թաղական Խորհուրդ պէտք են Երզնկայի, օրովհետեւ չորս եկեղեցի ունի։ Երբեք չէ անցեր մեր Երիզայի պատուական ազգակիցներու միտքէն թէ մէկ Թաղ. Խորհուրդ կարող է քանի մը եկեղեցի ալ կառավարել։ Բերայի Թաղ. Խորհուրդները միշտ կառավարած են երեք կամ չորս եկեղեցի, ազնիւ բազմահայ և անհամեմատ աւելի հարուստ կեդրոնի մը մէջ, և ո՛չ մէկ Բերացի Հայ միտքէն անցուցած է թէ եկեղեցին զատ ըլլալուն համար Թաղ. Խորհուրդն ալ զատ ըլլայ։ Նախնիք չորս եկեղեցի պարգեւեր են Երիզացւոց բարեպաշտութեան, բայց արդեօք ա՞յն նպատակաւ որ այս չորս Թաղ. Խորհուրդներ փոխադարձաբար չեզոքացնեն զիրար, և ազգային կրթութեան գործը զրկեն այն միութենէ որ անոր զօրութիւնն ու կատարելագործումը պիտի ըլլար։ Ինչպէս այս օրերս Սկիւտարցիք և Ատաբազարցիք դպրոցներու միացման կ'աշխատին, այնպէս ալ ժամանակէ մ'ի վեր Երիզացիք կ'խորհին միացնել իրենց եկեղեցիներուն մատակարարութիւնն, ընտրելով մի միակ Թաղ. Խորհուրդ մը որ բազմի Առաջնորդարանի մէջ, հասոյթներն ամփոփելով մի միակ Սնտուկի մը մէջ որ պահուի Առաջնորդարանի մէջ, ծախքերը տնօրինելով իւրաքանչիւր եկեղեցիի պէտքին համեմատ, վարժարաններէն մէկը վերածելով կեդրոնականի, և միւսներն անոր նախակրթարանն ընելով, եւն. Տնտեսական տագնապին բերմունքն է անշուշտ որ խնայութեան և ամփոփման այս պէտքն ամէն ժամանակէ աւելի զգալի կ'ըլլայ, և ուշիմ Երիզացիներ երկար տարիներու բաղձանքին այս առթիւ գոհացում տալ ուզեցին։ Բայց յուլիս 29 թուով Երզնկայէ մեզ տրուած տեղեկութիւններուն նայելով, այս գործ, որ յուսալից երեւոյթ մը առած էր, վերջերս նորէն դժուարութեանց մատնուեր է, և նորընտիր առաջն. տեղապահ Տ. Դանիէլ Վ. Յակոբեան գործերու բոլորովին խաղաղ և դիւրին վիճակ մը պիտի չգտնէ իր պաշտօնատեղւոյն մէջ, այլ պէտք պիտի ունենայ իր բոլոր ճարտարամտութեան, խոհականութեան և համոզիչ կարողութիւններուն, թող չտալու համար որ եկեղեցական և կրթական գովելի ձեռնարկ մը ցաւալի վախճանի մը յանգի։

Մեզ կ'գրեն Երզնկայէ. «Խառն ժողովն, իր հաստատամտութեամբ և խոհեմութեամբ, յաղթեց ինչպէս ամէն դժուարութեանց, նոյնպէս Սըրըրգութիւն Թաղին ընդդիմադիրներուն, որք վերջապէս խառն Թաղ. Խորհուրդ կազմուելու համար իրենց ընտրելները ներկայացուցին՝ ուրիշ Թաղերու նման։ Կատարուեցաւ առաջին ընդհանուր ընտրութիւնն, յորում վեց անձ բացարձակ ընտրուեցան, և մի քանիներ համեմատականի մնացին։ Վարչութիւնը, 14 անձի Բ. ցուցակ մը պատրաստելով, կախել տուաւ եկեղեցեաց դուռները։ Ընդդիմադիրները, տեսնելով որ իրենց մէջէն ոչ միայն բացարձակ ընտրուողներ չկան, այլ համեմատական քուէ իսկ չեն առած, վարչութեան հետ անպաշտօն կերպիւ բանակցութեան մտան, և առաջարկեցին որ «եթէ Վարչութիւնը կանխաւ երաշխաւորէ թէ Երզրում փոխադրուած և պահ մը հոն մնացած և յետոյ Երզնկա դարձած երկու վարժապետներն առաջիկայ դպրոցական շրջանին մէջ պաշտօն չվարեն, իրենք չեն ընդդիմանար երկրորդ ընտրութեան. ապա թէ ոչ՝ պիտի աշխատին չյաջողցնել։» Որովհետեւ իրենց պահանջումն անօրէն էր, և Երզնկայի կրթական գործն այնպիսի երկու սատարներէ զրկել ալ խոհեմութեան հակառակ էր՝ երբ այնքան դժուար է դուրսէն բերել տալ լաւագոյն ուսուցիչներ, Վարչութիւնը չհաւանեցաւ առաջարկութեան։ Ասոր վրայ, եկեղեցիներուն դուռները դրուած ցուցակներն անտի վերցուեցան։ Խառն ժողովն ասիկա հակառակութեան վստալի ցոյց մը նկատելով, խմբովին հրաժարական մատոյց, որով երեք ամսուան բարենպատակ աշխատութիւններն ի դերեւ ելան։ Եկեղեցիներու և դպրոցներու գործը կիսկատար մնաց, և Եզնիկեան վարժարանի ապագան անստոյգ է բոլորովին։ Մեր կրթական էն կարող գործիչն որուն ամէն Երզնկացի կ'համակրէր՝ Բիւզանդիոնի Թղթակից Ամատեան էֆ., վշտացած մեկնեցաւ Երզնկայէ, և Պոլսոյ ճամբով Իզմիր կ'ուղեւորի։»

Ցաւօք կ'արձանագրենք այս տրտմեցուցիչ տողերը. բայց կ'յուսանք որ նոր և պատկառելի հովիւ մը ներկայութիւնը փոխադարձ զգացումները մեղմացնելու և զամենքը բարենպատակ լուծման մը յորդորելու ազդեցիկ միջոց մ'ըլլայ։ Ի՞նչ պիտի շահին Երզնկացիք՝ կարող կրթական գործիչները մի առ մի հեռացնելով իրենց մէջէն, և դպրոցական ցիրուցան դրութիւն մը պահպանել փորձելով տկարացած նիւթական միջոցներով։ Ինչո՞ւ ներկային մէջ անձնական դիւրազգածութիւնները չզոհել՝ ապագայ սերունդին իմացական ու բարոյական օգտին համար։—Իրաւ է որ մեք Պոլսեցիներս մեծ իրաւունք մը չունինք այսպիսի քարոզներ կարդալու գաւառացիներուն. զի մեք ալ ունեցեր ենք ու դեռ ունինք դպրոցական միացման խնդիրներ որք Երզնկացիներուն խնդրէն աւելի յաջող, աւելի պատուաբեր լուծման մը չեն յանգած դեռ։ Ո՞ւր է, Մայր-Եկեղեցիի, Ենի-Գաբուի, Կէտիք-Փաշայի և Գում-Գաբուի դպրոցները պիտի միացուէին, մանաւանդ որ տնտեսական տագնապը մեծ հարուած տուած է Մայր-Եկեղեցիի և Ենի-Գաբուի դպրոցներուն հասոյթներուն։ Ո՞ւր է, Սկիւտարի Ս. Կարապետի և Ս. Խաչի վարժարանները պիտի միացուէին, քանի որ այս երկու թաղեր նոյնքան մօտ են իրարու որքան Գում-Գաբու, Ենի-Գաբու, եւն։ Հայերն ամէն տեղ նոյն չե՞ն։ Տեղական անձուկ ոգին միշտ աւելի չի՞ կշռեր մեր վրայ քան հաւաքական ոգին։ Ամէն ոք իր թաղին մէջ մենծ-աղա ըլլալու թեկնածու, չի համակերպիր իր աւելի կամ նուազ ոչինչ անձնաւորութիւնն անտես առնուած տեսնելու ընդհանրութեան օգտուտին մէջ։ Բայց ինչ որ ցարդ փիլիսոփայական մտածումներն և քրիստոնէական խորհուրդները չյաջողեցան կատարել տալ մեզ մեր յօժար կամօք, թերեւս տիրող ընդհանուր աղքատութիւնն և տնտեսական տագնապն ի վերջոյ նոյնը պարտ դնեն մեր վրայ։

Հրատարակուելու համար յղուած կամ նամակ ղրկողներէ կ'խնդրենք որ թղթին միայն մէկ երեսին վրայ գրեն։ Երկու երեսի վրայ գրուելէն շատ յապաղում և դժուարութիւն կ'ծագին։

ՀՐԷԱԿԱՆ ԵՒ ՀԱԿԱՀՐԷԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼՆ ՅԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ Ի ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Բ.

Միւս «յառաջդիմական» թերթերն ևս Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէի ուղղութիւնն ունին. Նոյն անուղղութիւնը, սուտ ու սխալի սէրը, կաշառակերութիւնը, քրիստոնէութեան ատելութիւնն, հրէութիւնը (.՛), ծաւալով միայն կ'տարբերին իրարմէ։ Արդար է գիտել սակայն որ Նոյէս Վինըր Թակպլատ, թէեւ նոյն ոգւով գրուած, գէթ շատ աւելի պարկեշտ է ոճով. այդ եւս առաւելութիւն մ'է։ Վիեննայի միւս գլխաւոր լրագիրք են Վինըր Թակպլատ, Էքստրա-պլատ, Ֆոլքսցայթունկ։ Հականհրէականութիւնն, որոյ կեդրոնն է Վիեննա, արտադրեց հակահրէական մամուլն, որ բաղդատմամբ թէեւ նիւթապէս աղքատ, սակայն ազդեցութեամբ շատ աւելի զօրաւոր է, զի պարկեշտ և անկաշառ է և ճշմարտախօս։ Հրեայ մամլոյն հարստացման մեծագոյն աղբիւրներն են կաշառք և ծանուցումն։ Առաջնոյն մէջ, ինչպէս միշտ, Հրեայք օրէնք դրած են ամէն ձեռքէ առնել. երկրորդին մէջ եւս, բայց այդ պէտք է բացատրել, զի ծանուցումը բաց աւելու մէջ կատարուող մի բան կ'թուի. գեղծումը դժուար է այդ ճիւղին մէջ. սակայն ի՞նչ չըներ հրեայ մը որ դրամ շահիլ կ'ուզէ։ Բոլոր այն սահմանները զորս պատիւն, ամօթն և ուղղութիւնը կ'դնեն, կոխել անցնիլ, միայն պատժական օրինագրքի տրամադրութեանց առջեւ կանգ առնուլ և կամ քովէն սպրդիլ,— ահա՛ իր յատակագիծը։ Բացէք հրեայ թերթ մը, կարդացէք ծանուցումները. կ'թարգմանեմ բառ առ բառ.

—«Երիտասարդ համակրելի կին մը կ'ուզէ մօտ ընել, հասցէն է . . . .»

—«Գեղեցիկ դեռատի աղջիկ մը, որ այժմ Նեղութեան մէջ կ'գտնուի, կ'ուզէ վեհանձն, հարուստ, տարիքն առած մի Պարոնէ 200 Ֆր. փոխ առնել։ Շատ երախտապարտ պիտի ըլլայ։ Գրել Բ. Լ. լրագրոյս տեսչութեան։»

—«Ուսեալ, գեղեցիկ եւ դեռատի ամուսնացեալ տիկին մը որ ընտանեկան վիշտեր ունի, կ'ուզէ ճանչնալ մի շնորհքով Պարոն, երեկոները միասին զուարճալի կերպով անցընելու համար։ Գրել . . . .»

—«Մի գեղեցիկ, զուարթ եւ հաճոյալի դերասանուհի, որ այժմ բաղնիքները կ'գտնուի, կ'ուզէ նոյնպիսի երիտասարդի մը հետ ծանօթանալ։ Գրել . . . .»

—«Կար կարող աղջիկ մը, 26 տարեկան, բարձրահասակ, խարտեաշ մազերով, ուսեալ, 2000 ֆիորին, կ'ուզէ ամուսնանալ մի երիտասարդ շնորհքով Պարոնի հետ, պաշտօնեայ կամ դասատու։ Կերակուր եփել գիտէ։ Գրել «Իւկական ակռաներ», լրագրոյս տեսչութեան։»

—«Հրեայ բժիշկ մը, 37 տարեկան, 4000 ֆիորին տարեկան շահով, լաւ ընտանիքէ, ուսեալ և համակրելի դէմքով, կ'ուզէ ամուսնանալ հրեայ օրիորդի մը հետ, մինչեւ 25 տարեկան, բարձրահասակ, խարտեաշ մազերով, փոքր ոտքով ու ձեռքով, որ դաշնակ աժել գիտնայ ու ընտանեկան ոգի ունենայ։ 30,000 ֆիորին օժիտ պէտք է ունենայ առնուազն։ Ուղղել նամակ կենդանագրով հանդերձ առ «Տքդ. Ո. Ն.», լրագրոյս տեսչութեան։»

—«Այրի կին մը, 34 տարեկան, համակրելի և լաւ պահուած, մեծ, խարտեաշ, գեղեցիկ բնակարանով, կ'ուզէ սենեակ մը վարձու տալ շնորհքով երիտասարդի մը։ Գրել . . .»

—«Երկու դեռատի և շնորհալի քոյրեր, ամարանոցի մէջ սրտերնին նեղանալով, կ'ուզեն երկու համակրելի և ուսեալ երիտասարդներու հետ թղթակցութեան մտնել։ Պիտի պատասխանուի միայն անոնց, որք ամբողջ ստորագրութիւն կ'դնեն և լուսանկարնին կ'ղրկեն։»

«Ն. Ա. 27.՛ — Սիրելի՛ս, անկարելի եղաւ ինձ երէկ գալ. Ամ . . . վերադարձած է։ Պիտի գրեմ նոյն հասցէին, երբ ազատ ժամ մ'ունենամ։ Ամէն ժամ, սակայն, մտածումներս քու հետ են։ Համբոյրներ։»

—«Այն սքանչելի օրիորդն, որ երէկ Եչ. երեկոյ ժամ 5½ին իր մօր և քրոջն հետ Բօլմարքդէն կ'անցնէր, գեղին հագուստով և պլուզով, յարդէ գլխարկով կարմիր ժապաւէններով, և զոր աղաչեցի հեռուէն այս օրուան Դոկպլատը կարդալ, կ'խնդրուի գրել «Ո. Ա.» հասցէով, լրագրոյս տեսչութեան, ո՞ւր և ե՞րբ կարող եմ զինք տեսնել։ Ձեռքերն համբուրելով։»

— «Այն գեղանի Տիկինն, որ Նախընթաց օրուան Պարք Թէատրի Բրէնցէօին Ֆօն Նէյլի ներկայացուցման առաջին կարգի երրորդ օթեակը նստած էր մի երիտասարդի հետ, սեւ մետաքսէ հագուստով, կ'խնդրուի օրքէդրէն իրեն զմայլող երիտասարդին կողմանէ, իմաց տալ, ո՞ւր և ե՞րբ կարող է զինք վերստին տեսնել։ Գրել «իմ իտէալս», լրագրոյս տեսչութեան։»

Եւ այլք այսպիսիք։ Այսպիսի ծանուցումներ միայն հրեայ լրագրաց մէջ կան։ Կ'ապրին անոնցմով, զի սուղ են այսպիսի հրատարակութիւնք։ Անցնինք անդիմէն (հակահրեայ) մամլոյն։

ՎՌԱՄ

ՆԻԿՈՄԻԴԻՈՅ ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ ՀԱՆԴԷՍԸ

(ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի.)

ԻԶՄԻՏ, 4/16 Օգոստ. 97.

Լուս.-Գայեանեանց վարժարաններն իրենց տարեշրջանը փակեցին պարգեւաբաշխութեան հանդէսով մը որ տեղի ունեցաւ երէկ եկեղեցւոյ մէջ։ Ներկայ էին ժողովրդեան ստուար բազմութիւն մը, Թաղ. Խորհուրդն, Մէարիֆի Միւտիրն՝ Իտատիյէի ուսուցիչով մը, ընդհ. դատախազի օգնականն՝ երկու ընկերներով և Թղթատարական տնօրէն Հասան Ալի էֆ.։ Եկեղեցւոյն կեդրոնը դրասեղանի վրայ կանխաւ պատրաստուած և ի ցոյց հասարակութեան դրուած էին աշակերտուհեաց ձեռագործներն և տրուելիք մրցանակները. եկեղեցւոյ մէջտեղն չորս սիւներու վրայ կախուած էին տղայոց գծագրած նկարները։ Հանդէսն սկսաւ Նախագահութեամբ Ատաբազարցի Տ. Յարութիւն վարդապետի որ Տ. Կարապետ վարդապետի հետ Ատաբազարէ քաղաքս հասած էր մէկ-երկու օր առաջ։(*) Նախ աշակերտներու կողմէ երգ մը երգուեցաւ, յորմէ յետոյ վարժարանաց տեսուչ Տ. Վահան Հայրը կարդաց վարժարանաց տեղեկագիրն որով պարզեց 96-97 շրջանի մէջ վարժարանաց վիճակը, ցաւ յայտնելով թէ մերթ ընդ մերթ հրապարակաւ յանիրաւի յարձակումներ տեղի ունեցած են դպրոցներու դէմ. շնորհակալութիւն նախ Թաղ. Խորհրդոյ որ աջակցած էր կրթական գործին. դպրոցներու գոհացուցիչ վիճակ ունենալը կ'եզրակացնէր։ Այս տարի շրջանաւարտ չունին. յաջորդ շրջանին «պիտի ունենանս»։

Երկու դպրոցներու կարգերը վերև յիշուած դրասեղանին շուրջը բոլորուելով, ամփոփանուորաց մրցանակները տրուեցան։ Այս միջոցին ատենաբանութիւններ և երգեր՝ հայ. թուրք. և ֆրանս.։ Նոյնպէս վարժարանաց ուսուցիչ Բակլաճեան Գրիգոր էֆ. թուրքերէն ուղերձ մը կարդաց։ Յետ որոյ Համիտիէ քայլերգը։ Հանդիսականք յոտնկայս ունկնդրեցին։ Մէարիֆի տնօրէն էֆ. խօսեցաւ թուելով կրթական գործին կարեւորութիւնը։ Երեք ժամ տեւելէ ետքն, հանդէսը փակուեցաւ Նախ. Հօր մաղթանօքն և աշակերտաց Հայր Մերով։ Հանդէսին գլխաւոր հրապոյրը կազմած էր քանի մը աղջիկներու ի միասին կատարած տրամախօսութիւնը, շնորհիւ Մեզպուրեանի Նախորդ շրջանաւարտ ուսուցչուհի Օր. Թագուհի Ի. Գապասաքալեանի որ կ'խոստանայ փայլուն ասպարէզ իր պաշտօնին մէջ։ Հանդէսի կարգադրութիւնն և հրաւիրելոց ընդունելութիւնք փափաքելի է որ ուրիշ հանդէսներու մէջ աւելի կանոնաւոր ըլլան։ Ի լրոյ իմացածիս նայելով, Նորընտիր Թաղ. Խորհուրդը բանակցած է եղեր Ռոտոսդոյի Տէմիրճեան Կարապետ էֆ.ի հետ՝ տեղւոյս երկսեռ վարժարանաց տնօրէն կարգելու համար ու կարծեմ ընդունած պիտի ըլլայ։

(*) Բաց ի Տէր Վահան Հօրմէ ո՞ւր էին արդեօք մեր միացեալ քհնյ. հայրերն այս տեսակ հանդէսի մը գլանալով իրենց ծանրագին ներկայութիւնն, արդեօք դպրոցական հանդէսէ մ'ալ դրամական վարձատրութի՞ւն մը կ'սպասէին, որպէս զի փութային գալու։

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԱՄԷՆ Բառին ուղղագրութիւնը

Ամէն բառը ոչ թէ նշանակելուն է ամենայնին, այլ ամփոփելը համայնին, որ անանցեալ բառ մըն է համ բառով եւ այն մասնիկով կազմուած։ Համ բուն հին բառ է, արմի համայն, համբուն, ամենայն բառերուն հոմանիշ. լծորդ է արաբերէն ամմ, ամմէ բառերուն։ Թերեւս համ եղած ամմ չըլլալու համար։ Երբ լատին omnis, omne ին լծորդ ամ ձեւէն իրեն հոմանիշ ամենայն բառը մնած է լեզուի մէջ, համ սկսած է նախդիր մասնիկ մը դառնալ, որ ըստ տեղւոյն կ'առնէ համ, հաղ, ամ, ան և յան ձեւերը։ (Հանդէս, հաղորդ, ամբողջ, անտառ, յանդիման)։ Յայտնի է թէ այ երկբարբառ մըն է էր համազոր և մեր թէ՛ հին լեզուի մէջ և թէ արդի արեւմտեան և արեւելեան գաւառաբարբառներուն մէջ յաճախ փոխուած է է ի, տեայր եղած է տէր, հայրը արեւելեան հայոց մէջ կ'արտասանուի հէր, այլը՝ էլ, և ամէն տեղ այբէլը՝ էբէլ, այբին փաղաքշականը էբէլ, այգին՝ էգի։ Գալով հ ի կրճատման, պարզ կրճատում մը չէ սա, այլ մասնաւոր օրէնքով մը տեղի ունեցած է. հ ենչման պաշտօնն է, այս տեսակ բառերու մէջ, ուժգնութիւն մը տալ յաջորդ ձայնաւորին. բայց պահանջուած ուժգնութիւնը տալու ուրիշ աւելի ժողովրդական ձեւ մը կայ որ կը փոխանակուի առաջնոյն հետ. այս ձեւն է կրկնել յաջորդ բաղաձայնը, այս կանոնի համաձայն հօֆալը կ'արտասանէ ժողովուրդը օֆֆալ, որպէս բառը եղած է օրդդի (ո ին ուժգին հնչումը փոխանցելով) չխառնել՝ խառն կամ խծուն, յամառել՝ ամմառ, յունապել՝ ուննապ, այս բառին թրքերէնն ալ միեւնոյն կանոնը կը չըջափէ, խաննապ։ Այսպէս համայնը (համմէն արտասանեալ) եղած է ամմէն։ Պէտք է գիտնալ թէ ժողովուրդն ոչ թէ ամէն կ'արտասանէ այլ ամմէն, և Վենետիկեան Հայրերը տակաւին մինչեւ վերջին ատեններս ամմէն կ'գրէին, (աչքէ անցուցէք Բազմավէպերն, աշխարհաբար հրատարակութիւնները)։ Տակաւին երկու տարի առաջ, Հայրէնիք Խմբագրականներու մէջ ժողովրդեան բերնէն առնուած խօսքի մը ամէններն ամմէն կ'գրուցագրէր։ Բայց հիմա սովորութիւն չէ ամմէն գրել, վասն զի հայերէն ուղղագրութիւնը կ'մերժէ երկու նոյն տառերու առընթերագրութիւնը՝ (եթէ պատահական չէ անոնց դրացնութիւնն, այսինքն եթէ ձայնաւոր տառի մը սղումով յառաջ եկած չէ)։ Ուրեմն ամմէն որ համայնի ամփոփումն է, ներելի չէ գրել ԱՄԷՆ այլ ԱՄԷՆ։(*)

ԴԱՒԻԹ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ

(*).— Ուրիշ մէկ-երկու բանասէրներ ալ իրենց կարծիքը ղրկած են մեզ այս քերականական խնդիրներու առթիւ։ Զանոնք եւս հրատարակելէն ետքն, յօդուածներու շարքի մը մէջ պիտի փորձենք յայտնել մեր համոզումներն՝ աշխարհաբարի գործածման վերաբերեալ կարգ մը խնդիրներու վրայ, ընդ որս ակնարկեալ կէտերուն վրայ։

ԾԱՆ. ԽՄԲ.

ԳԱՏԸԳԻՒՂԻ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ

Ժամանակէ մ'ի վեր Գատըգիւղի Արամեան երկսեռ վարժարանի մասին այլընդայլոյ զրոյցներ կ'լսուին։ Իբրեւ իրազեկ Թաղեցի՝ պարտ կ'համարիմ հրապարակաւ յայտնել թէ չարախօսութեանց հեղինակներն երկու անձեր են միայն, որք անձնական ատելութիւն ունին վարժարանին կամ մանաւանդ անոր տնօրէնին դէմ հետեւեալ պատճառաւ.— Ասկէ առաջ վարժարանէն հեռացնել կ'վտարուին այս երկու անձերու վերաբերող երկու աշակերտներ որք բարոյականի տեսակէտով երկսեռ ուսանողութիւնը գայթակղեցնելու հանգամանք ունեցող վարմանց մէջ գտնուած էին։— Ահա այս միակ պատճառաւ է որ այս երկու անձեր կ'աշխատին և կ'սպառնան իրենց վրէժը լուծել՝ ամէն առթիւ վարժարանն ու տնօրէնն անուանարկելով։ Ու կ'սկսին ամէն կողմ պտտցունել իրենց բարբառանքը, ջանալով սակայն միշտ մթութեան մէջ գործել, անստորագիր նամակներու ետեւ սքօղուիլ էլ. ինչպէս սովոր են ընել ամէն զրպարտիչներ։ Այս չարախօսութիւններ կ'ունենան այնպիսի արձագանգներ որ մինչեւ անգամ Ուսումն. Խորհուրդն հարկ կը տեսնէ իր երկու անդամակիցներու միջոցաւ մանրակրկիտ քննութիւն մը կատարել մայիսի մէջ, և վերջապէս ի պաշտօնէ կ'հաստատէ թէ «վարժարանին վրայ տարածուած զրոյցներուն «մէջ մեծ դեր ունին անձնականութիւնք և կամ անիրազեկ անձանց «կողմէ տեղի ունեցած քննադատութիւնք։»

Երկար խնդիրը տեսնելով որ պիտի չկրնան գայթակղեցնել թաղեցիներն, որք Ուսումն. Խորհրդոյ պաշտօնագրին, տարեկան հարցաքննութեանց արդիւնքին, մէկ խօսքով՝ վարժարանի բարեկարգ ընթացքին մէջ կ'տեսնեն զրպարտութեանց հերքումը, կ'յաջողին՝ տնօրէնի պաշտօնին թեկնածու շահախնդիրներու շնորհիւ՝ սպրդիլ մէկ երկու տեղական թերթերու մէջ։ Այս յայտնութիւններն իմանալէ յետոյ՝ ընթերցողներն ա՛լ պիտի չզարմանան երբ տեսնեն մերթ անիմաստ հարցումներու շարք մը, և՝ հուսկ ուրեմն՝ յուլիս 27 ի պարգեւաբաշխութեան գեղեցիկ հանդէսին այնքան չարամտօրէն խեղաթիւրուած նկարագրութիւնը։ Անկարող կ'անուանեն տնօրէնը։ Ալ ստիպուած ենք մէկդի դնել տնօրէնին համեստութիւնը վիրաւորելու փափկանկատութիւնն, և՝ յանուն ճշմարտութեան՝ ըսել թէ անիկա քսան տարիէ աւելի է որ անընդհատ կ'ծառայէ ազգ. կրթութեան գործին, այլեւայլ վարժարաններու վարչութեան ղեկն ունենալով իր ձեռքին մէջ։ Իր խնամոց տակ յաջողապէս ընթացք աւարտած են բազմաթիւ աշակերտներ, որք մայրաքաղաքիս ու գաւառներու մէջ դիրքեր գրաւած են ուսուցչական, առեւտրական, վարչական ու գրական ասպարէզներու մէջ։ Ինքը՝ մէկէ աւելի կարեւոր ճիւղի մասնագէտ մ'է վկայեալ, և իր դպրոցավար կարողութիւնն և բազմամեայ փորձառութիւնն՝ հաստատուած են իր կրթական գործունէութեան արդիւնքներով։

Կ'ուզեմ այս առթիւ ծանրանալ ուրիշ կէտի մը վրայ որ մահացու հարուածը կուտայ մեր ազգ. կրթութեան գործին։— Մեր օտարամոլութիւնն է այն որով մեր զաւակներու նախակրթութեան գործն անխոհեմաբար կ'յանձնենք օտարներու ձեռքը։ Ծնողներ պէտք է վերջապէս համոզուին թէ օտար վարժարաններու տուած օտար ու թերի նախակրթութիւնը բարոյական մահն է մեր նոր սերունդին։ Ա՛լ ժամանակն է որ մեր սրտերն ու դրամական ուժերը միացունենք Արամեան երկսեռ վարժարանի շուրջն, որ այսօր՝ իր փորձ տնօրէնին և ժրաջան ուսուցչական մարմնին շնորհիւ՝ բարեբախտաբար ի վիճակի է հարազատ դաստիարակութեամբ մ'օժտելու մեր երկսեռ ուսանողութիւնը։ Արամեան՝ Տարրական Նախակրթարան մը չէ լոկ։ Բարձրագոյն Նախակրթարան մ'է միանգամայն. Բայց որպէս զի կարելի ըլլայ ընդ. հուպ կազմել վերին դասընթացքները, պէտք է որ ծնողները բարեյօժարութիւն ունենան թողուլ որ իրենց զաւակները, Տարրական Նախակրթութեան ընթացքն աւարտելէ յետոյ, երեք տարի եւս շարունակեն իրենց ուսանողական ընթացքը։

Եթէ անցեալ տարուան 12 ընթացաւարտուհիներէն գէթ տասնի չափ օրիորդներ յօժարէին մնալ, այս լրացող տարեշրջանին մէջ իսկ կազմուած պիտի ըլլար բարձր. Նախակրթարանի Ա. դասընթացքը։

Լիայոյս ենք թէ գոնէ արդի բարձրագոյն կարգերու ուսանողաց ծնողները կ'զգուշանան միեւնոյն սխալը գործելէ, որով վարժարանն ի մօտոյ կ'ունենայ բարձր. Նախակրթարանի դասընթացքներն, ինչ որ իրաւամբ յանձնարարած է նաեւ Ուսումն. Խորհուրդն իր ծանուցեալ պաշտօնագրին մէջ։ Իրողին Գոտր-Գիւղցին

ԼՈՒՐԵՐ ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ՀԱՅՈՑՄԷՆ

(ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի)

ՎԱՌՆԱ, 10/22 օգս. 97

Տեղւոյս Ազգատախնամին՝ նպաստամատոյց մէջազգ. ազգատախնամ մարմնէն եկաւ 100 անգլ. ոսկի, միմիայն Պոլիս դառնալ ուզող կարօտ գաղթականներուն ճամբու ծախքն հոգալու համար։

—Ռուսճուգի արկածելոց ընտանեաց համար բացուած հանգանակութեան մասնակցած են՝ իշխանը 10,000 ֆր. պուլկար նախարարութիւնն 5 հազար ֆր., քաղաքապետութիւնն 3 հազար ֆր. տալով։ Ապա կուգան վաճառականք, ևն։ Հանգանակութիւնը բացած է Ռուսճուգի քաղաքապետութիւնը։ Ամէն ազգէ կարող անձեր կը մասնակցին։

—Ամսոյս 3 կիրակի գիշեր տեղւոյս Ազգատախնամին ի նպաստ տրըւած թատերական երեկոյթէն գոյացած զուտ շահն է 25 Նափոլէոն։

—Քաղաքիս մէջ քիչ մը Թիֆօ և քիչ մ'ալ ջերմի հիւանդութիւն կան։

—Ռուսճուգէ և ուրիշ պուլկար քաղաքներէ բաւական թուով դիւրակեցիկ ընտանիքներ Վառնա եկած են ծով մտնելու համար։

ՆՈՐ ԴԱՏԱՍՏԱՆ Ի ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

*** Հոս ամէն ոք կ'խօսի Աննա Սիմոնի սպանութեան հաւասար կարեւորութեամբ նոր դէպքի մը վրայ։ Ի Փիլիպէ, բանաստեղծ Ալէքօ Քոնստանդինով և փաստաբան Տքդ. Թաքէվ մտերիմ բարեկամներ էին։ Փաստաբանը գործօն դեր ունէր քաղաքականութեան մէջ, երբեմն Սոպրանիէի անդամ էր, և բարձր անձնաւորութիւններու նկատմամբ զանազան քննադատութիւններ ըրած էր ժողովին մէջ։ Տքդ. Թաքէվի բարեկամք իրեն ըսին որ թշնամիներ ունեցած է։ Մայիս 11/23ին փաստաբանն ու բանաստեղծը Թաթար-Բազարճըգի գաւառին մէջ ճառեր կ'խօսէին առաջիկայ քաղաքապետական ընտրութեանց առթիւ։ Նոյն երեկոյեան ուշ ժամանակ գիւղէ մը մեկնեցան, Թաթար-Բազարճըգէ ոչ շատ հեռի։ Տքդ. Թաքէվ կառքին ձախ կողմը բազմած էր։ Ճամբան այնպէս պատահեցաւ որ տեղերնին փոխեցին։ Քառորդ ժամ մը ետքը քանի մը հրացաններ մէկէն պարպուեցան, այնպէս որ յետոյ 15 պարապ փամփուշտ գտնուեցան նոյն տեղ։ Բանաստեղծը մեռած ինկաւ. փաստաբանին բան մը չեղաւ։ Փաստաբանն իր մեռած բարեկամին հետ Թաթար Բազարճըգ գնաց կառքով, եւ ոստիկանապետ Բիզանովի իմացուց։ Սա մտիկ ըրաւ շատ գրգռուած, և յետոյ վռնտեց գանգատողը։ Տքդ. Թաքէվ, օրէնսգէտ մարդ և հաւատարիմ բարեկամ, չձանձրացաւ։ Վերջապէս դատական իշխանութիւնն յուզուեցաւ, և նկատելով որ Թաթար Բազարճըգի ընդհանուր դատախազը կորովի եւ արդարասէր մարդ մ'էր, առաջարկուեցաւ դատաստանն յանձնել Զինուորական Ատենին, որ գործն անոյշի պիտի կապէր։ Ընդհ. դատախազը բողոքեց։ Վճռաբեկ Ատենին դիմուեցաւ, որ վճռեց թէ Զինուորական Ատեանը ձեռնհաս չէ։ Ընդհ. դատախազ Մէյէրի վրայ ազդեցութիւն գործելու համար, Փիլիպէի ընդհ. դատախազ Միլքով ղրկուեցաւ Թաթար Բազարճըգ, իբր թէ Մէյէրի օգնելու, բայց ընդհակառակն գործը չփոթելու, նա հիման վրայ թէ «փաստաբանն ինք սպաննած ըլլայ իր բանաստեղծ բարեկամը»։ Երբ գայթակղութիւնը շատցաւ, Բիզանով ոստիկանապետ այլուր ղրկուեցաւ։ Այն ատեն Բիզանովի տեղակալն ըսաւ հարցաքննիչ դատաւորին թէ Բիզանով ինք կ'ուզէր Տքդ. Թաքէվի մէջտեղէն վերցուիլը, բայց ճամբան անձի սխալում մը եղած էր։ Ընդհ. դատախազն յայնժամ ուզեց ձերբակալել զԲիզանով, բայց չյաջողեցաւ, և երբ պնդեց, ինք պաշտօնանկ եղաւ բոլորովին։ Ի Փիլիպէ հարուստ մը մահարձան կանգնեց Քոնստանդինովի, բայց արձանագրութիւնն անհաճոյ ըլլալով, ջնջել տրուեցաւ։ Ոճիրը թէպէտ մայիս 11/23ին գործուած էր, բայց ցարդ նախնական քննութիւնը միայն կատարուեցաւ։ Իսկ բուն դատը, կ'ըսեն պուլկար ընդդիմադիր լրագիրք, Պոյչէվի և Աննա Սիմոնի դատին չափ շահեկան պիտի ըլլայ, պուլկարական բարձր ընկերականութեան բարքերն երեւան հանելով։ Այս առթիւ լրագիրք կ'յիշեցնեն վարչապետ Ստոյլովի այն խօսքը գերման թերթի մը խմբագրին թէ «Պուլկարիա արեւելեան երկիր մ'է, և արեւելեան մէթոտներով միայն կրնայ կառավարուիլ, և հանրային բարեկարգութեան վրայ մօտէն հսկելու համար, կառավարութիւնն հարկադրուած է շատ հեղ իբրեւ գաւառապետ եւ ոստիկանապետ գործածել նախկին փորձ մարդիկ, որք գողերուն, աւազակներուն և այլ չարագործներուն ամէն ծակուծուկը գիտեն, ու շուտով կրնան բռնել զանոնք։»

ԳՈՐԾԵՐՆ Ի ԹԵՍԱԼԻԱ

Վոլոյէ օգս. 14 թուով կ'գրեն առ «Լ. Հէրըլտ» թէ քաղաքին էն հարուստ և պատուաւոր բնակիչներէն միոյն՝ Մ. Մանուսի սպանումը խորին սրտայուզութիւն պատճառած է հոն։ Հինգ չարագործ, զինուորի հագուստ հագած, իբր թէ կուգան ձերբակալել զինք. մարդն ալ կարծեր է թէ բան պիտի հարցուի իրեն, ու ձայն չհանելով հետերնին կ'երթայ. բայց գիշերը քաղքէն դուրս այգիի մը մէջ կ'սպաննուի։ Տան բանալին իր վրայ էր, զոր չարագործներն առնլով, տունը կ'կողոպտեն։ Պէքճիները կ'գտնեն մարմինը։ 10 տեղէն վէրք ունէր։ Ոճիրը թէ՛ գողութեան և թէ վրէժխնդրութեան կը վերագրուի։ Իր ժամացոյցն առնուած էր, բայց ոչ մատնին, և տան մէջ շատ բան չէր պահած, ամէն արժէքաւոր բան Աթէնք ղրկած ըլլալով ուր 8—9 տարու տղայ մ'ունի։ Զավուշ մը պատմեց թէ ինք զինուորի հագուստով բայց քիչ մը այլանդակ կերպով հագուած հինգ մարդ տեսաւ և կասկածեցաւ, բայց երբ ըսին թէ պահակի պաշտօն կ'կատարեն, չպնդեց։ Էնվէր փաշա Տոմոքոյէ դառնալուն պէս խիստ քննութեան ձեռնարկեց, և անմիջապէս բռնեց հանգուցեալոյն ագարակին մէջ չորս տարիէ հետէ ծառայող մին, որոյ սենեկին մէջէն ելաւ զինուորի չաքէդ մը արիւնոտ։ Այս Ա. ձերբակալութեան հետեւանք եղան ուրիշ երեք ձերբակալութիւնք, և նամակին առաքման պահուն հինգերորդ մ'ալ բռնուած է կ'ըսուէր, ամենքն ալ քրիստոնեայ Առնաւուտ, որք վարձքի խնդիրներ ունէին հանգուցեալոյն հետ։ Վոլոյի բնակիչները շատ գոհ են Էնվէր փաշայի արթնութենէն։

ՀԱՇՏՈՒԹԻՒՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԴԵՍՊԱՆԱԽՈՐՀՈՒՐԴ.— Մոնիդէօր կ'ըսէ թէ արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիք փաշայի եւ դեսպանաց գումարումն, որ շաբաթ տեղի պիտի ունենար ի Թոփհանէ, յետաձգուեր է Սըր Ֆիլիփ Քըրրիի խնդրանօք։

ԿՐԵՏԷ.— Հանեայէ օգոստոս 22 թուով կ'հեռագրեն Ֆուրնիէ գործակալութեան թէ Կրետէի մէջ կացութիւնը բարւոքած է։

ԱԹԷՆՔԷ կ'գրեն թէ Յունաստան պիտի չստորագրէ հաշտութեան դաշնագրութիւնն՝ ելմտական քոնդրոլի պայմանով։ Իրաւ է որ Աթէնքի անգլ. ու ռուս դեսպանք խոստացեր են հելլէն կառավարութեան թէ պիտի աշխատին վերցնելու այդ յօդուածը դաշնագրութենէն, այն պարագային երբ Յունաստան մասնաւոր կարգադրութիւն ընէ սեղանաւորական խումբի մը հետ։ Աթէնքի դաշլիճն առաջարկեր է սեղանաւորական այս խումբէն երեք պատուիրակ ընդունիլ իբրեւ միայն անդամ հանրային պարտուց վարչութեան։ Մինչեւ հիմակ այն պանքերն, որոց դիմեց Յունաստան, յանձն չառին այդ հիման վրայ նոր փոխառութիւն մը շրջաբերութեան հանելու։ Ուրեմն Յունաստանի համար եթէ ընելիք բան մը կայ, այն ալ ուղղակի Թուրքիոյ հետ կարգադրութիւնն է։ Այս պարագային մէջ նախորդ պահանջատիրաց նկատմամբ եղած յանձնառութիւնք երկրորդ աստիճանի պիտի իյնան։

—Աթէնքէ կ'գրեն օգոստոս 21 թուով.— Երէկ վարչապետ եւ երեք նախարարք երկու անգամ խորհրդակցեցան՝ պատերազմի տուգանքին առաջին մասնավճարի հատուցման համար։ Հելլէն կառավարութիւնը կ'յայտարարէ թէ այս մասին դեռ բան մը յայտնի չէ։ Մէկ քանի օր եւս սպասել հարկ է իմանալու դաշլիճին դիմումներուն արդիւնքը։ Եւ ոչ մէկ պանքա տակաւին չէ յայտնած թէ առաջադրեալ փոխառութեան պիտի մասնակցի, բայց կ'կարծուի թէ պատասխանք շուտով պիտի տրուին։

—Աթէնքի ոստիկանութիւնն որոշեց արգիլել հրապարակներու վրայ հաւաքումը։ Այս որոշում տրուեցաւ այն գումարմանց հետեւանօք, որք այս օրերս տեղի ունեցան՝ կառավարութեան ցոյց տալու համար հետեւելի քաղաքականութիւնը։

Մ. ՊՈՒՌԷ, Աթէնքի ֆրանս. դեսպանն, իր կառավարութենէն արձակուրդ ստացաւ. Վիշի երթալու իր բացակայութեան միջոցին դեսպանատան գործերը պիտի վարէ Ա. քարտուղար Մ. Լիւսիէն Միռուա։

ՊԵՐԼԻՆԷ օգս. 23 թուով կ'հեռագրեն թէ հելլենական թուղթ ունեցող գերման սեղանաւորք հեռագիր ստացեր են թէ Մ. Սինկրոս յաջողեր է Բարիզի մէջ մէկ միլիոն ոսկի ճարել՝ պատերազմական տուգանաց առաջին մասնավճարին հատուցման համար։

ԱԹԷՆՔԻ մէջ դժգոհութիւն յառաջ բերեր է այն լուր թէ տէրութեանց ոմանց կողմէ եղած ինչ ինչ դիտողութիւններու վրայ հաշտութեան բանակցութիւնք յապաղման ենթարկուած են։

ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ Պազարին ի նըպաստ Սելանիկի մէջ կատարուած հանգանակութեան ի հաշիւ 210 ոսկի ղըրկուեցաւ ի Կ. Պոլիս։ Նոյնպէս Իզմիրէ 3500 ղրշ. և Էօտէմիշ գաւառակէն՝ 4000 ղրշ։

—Բարձր. Շէյխ-իւլ-Իսլամն ու կինը թանկագին իրեղէններ նուիրեցին նոյն հաստատութեան։

ԹՈՐՓԻԼԱՆԱՒ.— Պօրգ Էֆշան, Կէյլան և Վէսիլէ Նուսրէդ Թորփիլանաւերը նորոգուելով Թէրսանէի աւազանէն դուրս հանուեցան։

ՏԷՅԼԻ ՔՐՈՆԻՔԼԻ կողմէ Ֆալէրի մէջ հաստատեալ հիւանդանոցին տնօրէնը Ռէօնդկէնեան լուսանկարի գործի մը նուիրեր է Աթէնքի համալսարանին։

ՃԱՎԱՅԻ խումբ յանձնաժողով մը կազմելով, որոշեր են մեծ գումար մը հանգանակել ի նպաստ Բարեգործական Պազարին։

ԱՄԻԼՔԱՐԷ ՋԻԲՐԻՍԱՆԻ, որ իբրեւ կամաւոր Թուրքահելլենական պատերազմին գտնուեցաւ և վիրաւորուեցաւ, դեռ չէ ապաքիներ. մարմնոյն վրայ նորէն բժշկական գործողութիւն պիտի կատարուի եղեր։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ.— Սիմլայէ օգոստոս 18 թուով կ'գրեն առ Թայմզ թէ Աֆրիտիներու և Օրաքզայիներու զէնքի դիմելուն հետեւանօք, նորէն զօրք պիտի ղրկուի ի Բէշավըր։

—Քէօլնիշէ Զայթունկ կ'իմանայ թէ Աֆղանստանի էմիրը Քապուլի մէջ մեծ ժողով մը գումարեր է՝ խորհրդակցելու Աֆղանստանի կացութեան և Հնդկաստանի կառավարութեան հետ ունեցած յարաբերութեանց վրայ։ Էմիրն տղան հրաման ստացեր է քննել զինագործարաններն, ուր տարօրինակ գործունէութիւն կ'տիրէ։

—Լոնտոնէ կ'գրեն օգոստոս 20 թուով.— Թայմզ լուր առաւ Զաքատարայէ թէ հնդկական կառավարութիւնը ներկայացնող սպան նամակ մը ստացեր է Միանկուլներէ, որք կրօնական իշխանութիւն ունին Սվաթի վերին հովտին բոլոր ցեղերուն վրայ։ Միանկուլներն հնազանդութիւն կ'յայտնեն։

—Լոնտոնէ կ'գրեն օգոստոս 18 թուով.— Հնդկաստանի մէջ կացութիւնը կ'բարւոքի։ Աֆղանստանի էմիրն հրովարտակ մը հրատարակեց արգիլելով իր հպատակաց որ չմասնակցին Հօտտայի մոլլային հնազանդող ցեղերուն։ Ասիկա շատ գոհացուցիչ է։ Յայտնի չէ սակայն թէ այս հրովարտակ բաւական պիտի ըլլա՞յ բարեկարգութիւնը վերահաստատելու. արդէն շատ շուտ ալ չհրատարակուեցաւ։ Յայտնի է որ Մոլլան ու հետեւորդք եթէ գիտնային որ էմիրն իրենց խորհուրդին կ'հակառակի, բնականաբար հանդարտ կ'կենային։ Առայժմ հաւանական չէ որ հնդկական կառավարութիւնը շարժման մէջ դնէ Բավալբինտի համախմբուած երկու զօրաբաժինները. բայց նոր դէպքեր ցոյց կուտան թէ կացութիւնն անվտանգ չէ։

Մ. ՖԷԼԻՔՍ ՖՈՐ Ի ՌՈՒՍԻԱ.— Բեդերսպուրկի քաղաքապետը նուշով պատրաստուած խոշոր համեմահաց մը՝ երկու քառակուսի կանգուն՝ պիտի նուիրէ Մ. Ֆէլիքս Ֆորի։ Վրան գըրուած պիտի ըլլայ. «Բարի եկաք, մեր սիրելի հիւրը»։ Վիազմա քաղաքը պիտի նուիրէ նոյն մեծութեամբ համեմահաց մը անանասով պատրաստուած։ Քոլոմնա քաղաքն՝ ահագին սնտուկ մը խնձորի պաստեղ, որ տեղւոյն մասնաւոր յատկութիւնն է։ Այս նուէրները կայսերական սենեակներու մէջ պիտի դրուին։ Նիժնի-Նովկորոտի վաճառականք, որք յատուկ պատուիրակութիւն մը պիտի ղրկեն ի Բեդերսպուրկ բարի գալուստ մաղթելու Մ. Ֆորի, պիտի նուիրեն Քամչադքայի թանկագին մուշտակ մը։ Ֆրանսական մարտանաւերու իւրաքանչիւրին ռուս սպայ մը պիտի յատկացուի, որ ֆրանսացի սպաները պիտի պտտցնէ։ Թրամուէյի պաշտօնէութիւնն ալ յիշատակ մը պիտի նուիրեն Ֆրանսացիներուն։ Բեդերսպուրկի տիկնանց խումբ մը խոշոր գորգ մը պիտի նուիրէ Պոթիօ զրահաւորին։ Գորգին վրայ պիտի ըլլան Մ. Ֆէլիքս Ֆորի անուան սկզբնատառերն և ռուսական հին գիրերով արձանագրութիւն մը։ Բեդերսպուրկ գտնուող հապէշ վաճառականք վարդի մորթէ խոշոր գորգեր պիտի նուիրեն։

—Այվազովսքի պիտի շինէ նկար մը՝ որ ներկայացնէ ֆրանսական մարտանաւերուն մուտքը՝ Քրոնշդատի նաւահանգստին մէջ։ Այս նկար յետոյ ի տես պիտի դրուի ի նպաստ բարեգործական հաստատութեան մը։

—Ռուսիոյ հարաւային մասին գըլխաւոր քաղաքներէն ալ բարի գալուստ մաղթող հեռագիրներ պիտի ուղղուին Մ. Ֆէլիքս Ֆորի, երբ Ռուսիա ժամանէ։

— Բեդերսպուրկի գործարան մը այս օրերս վայրաշարժ մը շինելով անունը դրեր է «Նախագահ Ֆօռ»։ Բեդերսպուրկի մրգավաճառ մը խնձորներ կը ծախէ որոց վրայ «Կեցցէ՛ Ֆրանսա» բառերը կան, որք պտուղներու բոլորովին հասուննալէն առաջ գրուած են։

ՎԻԼՀԷԼՄ կայսր անցեալ Դշ. Վիլհէլմսհէօհէ դղեակին մէջ սեղան մը տուաւ՝ Աւստրիոյ կայսեր ծննդեան 67րդ տարեդարձին առթիւ։ Վիլհէլմ Բ. բաժակ պարպեց իր «սիրելի դաշնակցին Ֆրանց Եոսէֆ կայսեր կենաց։»

Մ. ՆԱՀԱՆԳԱՑ ելմտական նախարարութիւնը, բացատրելով մաքսային նոր սակացոյցին մանր կէտերն, ի մէջ այլոց որոշեց ըստ արժէքին հարիւրին յիսուն մաքս առնել մետաքսէ ժապաւէններէ, իբրեւ բանուած մետաքս. իսկ հիւսազարդերու (թասըլմանդըրը) մաքսն հարիւրին վաթսուն պիտի մնայ ըստ նոր սակացոյցին։ Որոշեց նաեւ որ հիւպատոսական վկայագրոց վաւերացումը ձեռք բերելու համար, ամերիկեան հիւպատոսարանաց մէջ արտածողներու կամ անոնց գործակալներուն ներկայութիւնը չպահանջուի։

—Զիքակոյի ընդհ. դատախազն այս օրերս շահեկան փորձ մը կատարել տուաւ հաստատելու Ատոլֆ Լուդկէրդ անուն անձի մը յանցապարտութիւնը։ Ատոլֆ Լուդկէրդ, որ երշիկի մեծահարուստ գործարանատէր մ'է, ամբաստանուած է թէ իր կինն սպաննած և մարմինն անյայտ ըրած է՝ թթուատով լեցուն կարասի մէջ դնելով։ Ընդհ. դատախազին փորձը կատարելապէս յաջողեցաւ։ Կիզիչ բորասով լեցուած կարասի մէջ դիակ մը դնել տուաւ, որ երկու ժամէն բոլորովին այրեցաւ կամ տարրալուծուեցաւ, բաց ի մէկ քանի ոսկորի փոքր կտորէ. միսերէն միայն փոքր քանակութեամբ հիւթ մը մնաց շաղախի նման։ Ընդհ. դատախազն այս փորձով եզրակացուց թէ գործարանատէրն այս կերպով մէջտեղէն վերցուցած է իր կնոջ դիակը, թէեւ մէկ քանի փորձագէտներ կարելի դատած չէին։ Ընդհ. դատախազն այս ապացոյցը բաւական կը համարի գործարանատէրն իբրեւ մարդասպան դատապարտելու։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ կայսեր գահակալութեան յիսնամեակին առթիւ, որ յառաջիկայ տարին պիտի տօնուի, արուեստահանդէս մը պիտի կազմակերպուի Բրադէրի մէջ։ Արուեստահանդէսն, որ պիտի կառուցուի 250,000 քառակուսի մեդր տարածութեան վրայ, պիտի բաղկանայ հետեւեալ վեց ճիւղերէ.— 1. Ճարտարութիւն, 2. Երկրագործութիւն և անտառաբանութիւն, 3. Ֆրանծ Եոսէֆ կայսեր գահակալութենէն ի վեր կատարուած յառաջդիմութեանց ցուցահանդէսը, 4. Հանրային կրթութիւն, 5. Հայգագործութիւն, 6. Գիտութիւնները ժողովրդականացնելու ցուցահանդէս։

ԿՈԼՈՒԽՈՎՍՔԻ կոմսն, որ Բարիզ կ'գտնուէր, կիրակի իրիկուն Վիեննա ուղեւորեցաւ։

ՌՈՒՍԻՈՅ ներքին գործոց նախարարութեան ոստիկանութեան ճիւղին տնօրէն Մ. Տուրծինսքի ծերակուտական անուանեցաւ։

ԻՏԱԼԻՈՅ թագաւորը պատուոյ սուր մը պիտի նուիրէ Դուրինի կոմսին։ Սուրը պիտի կրէ կոմսին և Օրլէանի իշխանին մենամարտի թուականը։

ՋԷԴԻՆՆԷԼԻ թերթ մը կ'հերքէ Տանիլօ իշխանի Քոնիա իշխանուհւոյն հետ նշանուելու լուրը։

ԲԱՐԻԶԷ հեռագիր մը կ'ծանուցանէ թէ Գերմանիա, Ռուսիա, Անգլիա եւ Իտալիա ընդուներ են Սպանիոյ առաջարկութիւնն ի մասին միջազգային համաձայնութեան մը ընդդէմ անոնց որք անկարգութեանց տեղի կուտան։

ՍՊԱՆԻՈՅ Երեսփ. Ժողովը Նոյեմբ.ին պիտի գումարուի։

ՇՈՒԷՏԻ երեք զրահաւոր կիրակի առտու գացին ողջունել Պալթիկէ անցնող ֆրանսական նաւատորմն, յորում կ'գտնուի Մ. Ֆէլիքս Ֆոռ։

ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ մէջ օգոստոս 3/15ին կատարուեցաւ Բիւրոկով ռուս գիտունին արձանին բացումը։ Բիւրոկով Եւրոպայի մէջ մեծ համբաւ ստացած է զինուորական վիրաբուժութեան վրայ գրած իր գիրքերով։ Բիւրոկով Ռուսիոյ և ռուս ընկերութեան համար ոչ միայն ընդհանուր բժիշկն ու վիրաբոյժն էր, այլ հանրային կրթութեան և յառաջդիմութեան ախոյեան մը։ Իր նշանաւոր գրքէն՝ «Կենաց խնդիրներ» ռուս երիտասարդութիւնը մեծապէս օգտուած է դէմ դնելու խաւարամտութեան։

ՃԱՊՈՆ 12,000 մղոն երկաթեայ գիծ յանձնարարեց Մ. Նահանգաց՝ Ֆորմոզայի մէջ երկաթուղիոյ գիծեր շինելու։

ՓՈԹՈՐԻԿ.— Գերմանիոյ լրագիրք կ'ծանուցանեն ահագին փոթորիկներ ստորին Սիլէզիոյ մէջ։ Մէկ քանի մարդ կայծակնահար եղեր են։ Բոկարի մէջ ժանտատենդ երեւան ելեր է՝ ողողումներէ առաջ եկած ժահահոտութենէ։ Վարակեալ ջուրի աղբիւրները գոցուեր են։ Ստրազպուրկէ կ'հեռագրեն թէ Ռէն գետի ջուրերը կ'բարձրանան։

ՏՈՆ ՔԱՐԼՈՍԻ աղջիկն՝ Էլվիրէ իշխանուհին, որ Ֆոլի պատկերահանին հետ փախած էր, այժմ Ուաշինկդըն կ'գտնուի, ուր նորաձեւութեանց տան մը մէջ կ'աշխատի։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՈՅ ԱՐԿԱԾ.— Այս կիրակի Միւնիխ— Բայխէնհալի ճեպընթացին և Սալցպուրկ-Բայխէնհալի սովորական կառախումբին միջեւ ընդհարում տեղի ունեցաւ։ Ուղեւորներէ մին մեռաւ եւ վեցը վիրաւորուեցան, որոց երկուքը ծանրապէս։

—Նոյն օրն Րուանի մօտ (Ֆրանսա) կառախումբ մը գծէն ելնելով մարդ մը մեռաւ և 10 հոգի վիրաւորուեցան։

ՄԵՔՍԻԿԱՅԷ կ'հեռագրեն թէ դրամական տագնապ մը մօտալուտ կը նկատուի։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երէկ Ս. Պատրիարքն ազգ. Պատրիարքարան չիջաւ, և իր բնակարանին մէջ զբաղեցաւ։

—Երէկ երեկոյ Գումգափուի դրսի Ս. Յարութիւն եկեղեցւոյն մէջ եկեղեցական ժամերգութիւնք չկատարուեցան քահանայից բացակայութեան պատճառաւ։ Այս կէտը Մայր-Եկեղեցւոյ աւագերէց քահանային ուշադրութեան յանձնելով, կ'յուսանք որ չի կրկնուիր այսպիսի եկեղեցական պարտազանցութիւն մը՝ Պատրիարքարանի խիստ մօտ գտնուող աղքատիկ բայց բարեպաշտ ժողովրդեան մը թաղին եկեղեցւոյն մէջ։

—Ծանրագին ու հազուագիւտ շուրջառ մը, որուն մէջ տեղը գեղարուեստական արժէքաւոր խաչ մը զետեղուած, Ճէվահիր-Պէզէսթէնէն գնած է Մայր-Եկեղեցւոյ Տ. Տրդատ քահանան, որոյ ծուխերուն հանգանակութեամբ, պիտի նուիրուի Կէտիկ-Փաշայի Ս. Յովհաննէս եկեղեցւոյն։ Այս շուրջառ հին Ամիրաներէ մէկուն յիշատակն է՝ Տիվրիկի եկեղեցիներէն մէկուն ընծայուած։ Նոյնպէս, առնուած են մօտերս մի քանի կտոր սեղանի սպասներ ու հազուագիւտ իրեղէններ, ամենքն ալ ոսկեհիւս ձեռագործներ, որոց վրայ ասեղնագործուած ու քանդակուած են հրաշակերտ խաչափայտեր, սաւառնաթեւ հրեշտակներ, Ս. Աստուածածնայ պատկեր մ'՝ Յիսուս Մանուկն գիրկը բռնած, ևն։ Ասոնք հայ արուեստագիտութեան կենդանի նմոյշներն են, ու թէպէտ դրամական անձկութեան բերմամբ ուրեք ուրեք ծախել հարկ դատուած ըլլայ, բայց բարեպաշտական նուէրներուն շնորհիւ պէտք է լաւ պահպանուին։

—«Ծոփք Գոլէչին» կ'գրէ մեզ.—«Նոր Տեսուչին նոր բարեկարգութիւններն սկսան Ս. Յակոբայ հաստատութեան մէջ։ Նոր Տեսուչն առջի օրն աշակերտաց ներկայացուելէն յետոյ, ձեռնարկած է մի քանի բարեկարգութեանց։ Նախ սեղանատունէն սկսած է բարեկարգումը։ Աւելորդ գտեր է տղայոց սեղանի համար գործածելի անձեռոցներուն վրայի թուանիշերն, որով իւրաքանչիւր տղայ իր յատուկ անձեռոցն ունէր։ Պատուիրեր է որ այդ թիւեր ջնջուին, աւրուին։ Նոյնպէս, հրամայած է Ս. Յակոբայ հաստատութեան մեծ դուռը միշտ գոց պահել, եւ միւս դուռը գործածել, որ դպարանին խիստ մօտը բացուելով անպատեհութիւններ կրնան ծագիլ։ Առաւօտները նախաճաշի համար տրըւած կաթերը տղայք չընդունելով, կ'թափեն եղեր, եւ միայն ցամաք չոր հացով կ'բաւականան։ (. .) Ս. Յակոբայ հաստատութենէն ելած աշակերտաց թիւը տասնի հասած է։»

ԱԶԳ. ԳՐԵՆԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՈՅ.—Սարըկէրի, Կիպրոսի, Մշոյ, Այնթապի, Եօզղատի, Պրուն Գէլա գիւղի և Ակնայ Լիճք գիւղի ազգ. վարժարանաց աղքատիկ ուսանողներուն համար ղրկուելիք ձրի դասագրքերու սնտուկները պատրաստ ըլլալով, անոնք որոց յանձնարարուած է սոյն գրքերն ստանալ և ղրկել, և կամ այն գաւառացի յանձնակատար-վաճառականք որք կ'փափագին ստանձնել սոյն գրքերու առաքումը, կ'հրաւիրուին ներկայանալ Յանձնաժողովոյս։

Ի դիմաց Գրենկն. Յանձնաժողովոյ
Ատենադպիր Ատենապետ
Վ.Յ. Մարգարեան Յ.Գ. Փափազեան

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ
ԲՆԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ի Հ. Գաբրիէլ Վ. Մէնէվիշեանէ

Երկու գեղեցիկ հատորներ, Ա. ԿԵՆԴԱՆԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ, Բ. ԲՈՒՍԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ, մին 364, միւսն 344 մեծադիր էջերէ կազմուած, առաջին կարգի յաջողութեամբ յօրինուած հարիւրաւոր պատկերներով, մաքուր թղթի վրայ ընտիր տպագրութեամբ որ յատուկ է Վիեննայի Մխիթարեանց։ Մէն մի հատոր կազմուած՝ 4.25 ֆր.։—Մեծ խնամ տարուած է հայերէն բառերուն բաղդատութեամբ լատիներէն գիտական բառերուն հետ։ Կրնան ծառայել ո՛չ միայն իբրեւ դասագիրք այլ և իրենց պարզ բացատրութեամբք իբրեւ շահեկան գիրք ընթերցանութեան։ 1—3

ԲԵՐԱՅԻ ՎԱՐԺԱՐԱՆՔ

ԱԶԳ.—Թաղ. Խորհուրդս կ'ծանուցանէ Պատ. թաղեցի ազգայիններուն և ծնողաց թէ Լուսաւորչեան և Նարեկեան Մանկապարտէզներն և Մեսրոպեան ու Արշակունեաց Նախակրթարաններն, յետ ամառնային տարեկան արձակուրդի, պիտի վերաբացուին ամսոյս 20 Դշ. օր և նոյն օր աշակերտներու և աշակերտուհիներու ընդունելութիւնը կատարուելով՝ դասախօսութիւնները պիտի սկսին։ Իսկ Էսաեան վարժարանի վերամուտն՝ աշակերտներուն և աշակերտուհիներուն ընդունելութեամբ, տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ Սեպտեմբեր 1 Բշ. օր և նոյն օր դասախօսութեանց պիտի սկսուի ըստ ժամանակացուցի։ Ուստի կ'հրաւիրուին Արգոյ ծնողներն որ փութան, վերամուտի թուականէն առաջ, ներկայանալ Պատ. Տնօրէնութեան՝ Էսաեան վարժարանի մէջ, ամէն օր առաւօտեան ժամը 1—4 և իրենց որդւոց աշակերտութիւնն արձանագրել տալով, ընդունիլ մուտքի տոմսը։

Թաղ. Խորհուրդ Բերայի

Բերա, 8/20 Օգս. 97 3—1

Պայմանք ընդունելութեան
Աշակերտաց և Աշակերտուհեաց
ՅԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆՍ ԲԵՐԱՅԻ

1. Մանկապարտէզներու աշակերտ կ'ընդունուին 3 էն մինչեւ 6 տարեկան աղջիկ և մանչ տղաքներն, իսկ Նախակրթարաններու մէջ ընդունուելու համար պէտք է աշակերտն 6րդ տարին լրացուցած եւ 7րդ տարին թեւակոխած ըլլայ։
2. Աշակերտաց ընդունելութեան անհրաժեշտ պայմաններէն գլխաւորներն են պատուաստուած ըլլալն և մաքրութիւնն, առանց որոց ո և է ատեն պիտի մերժուին դպրոցէն։
3. Նորեկ աշակերտաց ամսավճարը կ'սկսի ամսոյն 1ին կամ 15ին։
4. Ամէն աշակերտ պարտի իր ամսաթոշակն ամսոյն սկիզբը կանխիկ վճարել։
5. Եթէ աշակերտ մը իր ամսաթոշակը մինչեւ յաջորդ ամսոյն 15ը վճարած չըլլայ, ազդարարութիւն կ'ուղղուի իր ծնողաց. եթէ վճարումը դարձեալ յապաղի, աշակերտը չընդունուիր ի Վարժարան՝ մինչեւ որ իր թոշակը վճարէ։
6. Երեք ամիսէ պակաս տեւող բացակայութեան համար ամսաթոշակաց վճարումը պահանջելի է։
7. Աշակերտք պարտաւոր են արձակուրդի ամսոց ամսաթոշակները վճարել։

ԽՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ
ԱԶԳ. ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ ԲԵՐԱՅԻ

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԴԱՏԱԿԱՆ Նախարարութիւնը գրեց Ոստիկանութեան Նախարարութեան պատրաստել ցուցակն այն բանտարկեալներու, որք իրենց պատժոյն երկու երրորդ մասն աւարտած ըլլալով, ազատ պիտի արձակուին Վեհ. Սուլթանի գահակալութեան տարեդարձի օրը։ Այս ցուցակ պիտի մատուցուի յոտս Կայս. Գահոյից։

ՍՊԱՆԻՈՅ վարչապետ Մ. Քանովասի մահուան առթիւ, Բ. Դուռը ցաւակցութիւն յայտնեց սպանիական կառավարութեան։

ՄԱԺՈՐ (ՄԷՅՃԸՐ) ԼՕ, որ Յունաստանի ելեւմուտքը քննեց ի դիմաց Անգլիոյ, պիտի յաջորդէ եղեր Սըր Էտ. Վինսընդի, իբրեւ անօրէն Օսմ. Պանքային։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ դեսպան Սըր Ֆիլիփ Քըրրի կիրակի իրիկուն սեղան մը տուաւ, որուն ներկայ գտնուեցան Շուէտի ու Հոլանտայի դեսպանք ևայլք։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանը կիրակի իրիկուն սեղան մը տուաւ. Ներկայ էին Աւստրիոյ, Գերմանիոյ, Իտալիոյ ու Սերպիոյ դեսպանք ևայլք։ Սեղանէն յետոյ ցայգահանդէս տրուեցաւ։

ՌՈՒՍ դեսպանին կինը Տկն. Նելիտով երէկ Օտեսա ուղեւորեցաւ Ազով շոգենաւով։ Մեկնելէ առաջ Պէօյիւքտէրէի դեսպանատան մէջ ընդունելութիւն կատարուեցաւ։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ արտաքին գործոց պաշտօնատան քաղաքային ճիւղին անօրէն Մ. Միզու առջի օրը Կ. Պոլիս ժամանեց։ Ռումէն դեսպանատան գործերը պիտի վարէ ի բացակայութեան Մ. Ճուվարայի որ երեք ամսուան արձակուրդով կ'մեկնի։

ՀԱՊԷՇ պատուիրակութիւնն, որ Մենելիքի նուէրները պիտի մատուցանէ Վեհ. Սուլթանին, վաղը Կ. Պոլիս կ'ժամանէ արեւելեան ճեպընթաց կառախումբով։

ՕՏԱՐ նամակատանց համար օսմ. կառավարութիւնն ինչ ինչ որոշումներ պիտի տայ. առ այդ կազմեալ յանձնաժողով մը խորհրդակցութիւններ կատարած է։

ՌՈՒՄԱՆԻԱՑԻ զբօսաշրջիկներ պիտի գան Կ. Պոլիս ներկայ գտնուելու Վեհ. Սուլթանի գահակալութեան տարեդարձին առթիւ կատարելի լուսավառութեանց։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ.— Ալաշեհիր Գարահիսար շինուող երկաթուղւոյ գծին Ալաշեհիր-Ըլվանլար մասն այս օրերս պիտի սկսի բանիլ։ Իսկ Ըլվանլար-Ուշագի մասն ալ թէեւ բանալու որոշում տրուած էր Հոկտեմբերին, բայց շինութիւնք աւարտած և վանական փոքր մասեր մնացած ըլլալով, ժողովուրդը խնդրեր է որ բացումը մինչեւ Հոկտեմբերը չյետաձգուի, որով բացումն յառաջիկայ կիրակի պիտի կատարուի Ալաշեհր-Ըլվանլարի ճիւղին հետ։ Ուշագ, որ Պրուսայի կուսակալութեան ենթարկեալ գաւառակ մ'է, կ'բաղկանայ գիւղաքաղաքէ մը և 132 գիւղերէ։ Գիւղաքաղաքին բնակչաց թիւն է 15,000 և գիւղերուն՝ 60,000։ Ուշագ տարին կ'արտադրէ 400,000 քիլէ ցորեն, 200 հազար կենդինար խաշխաշ։ Անասնոց արտադրութիւնն ալ շատ է։ Տարին 150,000 ոսկիի կապերտ, գորգ ևայլն կ'դրկուի յԵւրոպա։

Մ. ՖԻՑՄՈՐԻՍ, Թարգման անգլ. դեսպանատան, երէկ մայրաքաղաքս դարձաւ Անգլիայէ, ուր կ'գտնուէր ժամանակէ մ'ի վեր։

ՇՊ. ՀԱՒԱԺԻՆ.— Իզմիր-Այտընի երկաթուղւոյ ընկերութիւնը Սեդիգէօյին պիտի սկսի վճարել հարիւրին հինգ շահաբաժինը։

ՑՈՐԵՆ.— Եւրոպայի մէջ ցորենի գնոյն բարձրացումը կ'շարունակէ։

ՍԻՆՈՊ գաւառին հանրօգուտ շինութեանց ճարտարագէտ անուանեցաւ Կէօրիւճէի նախորդ ճարտարագէտ Պասմաճեան Մանաս էֆ.։

ԻԶՄԻՐԻ Ամալթէա եւ Արմոնիա լրագիրք, որք դադարման դատապարտուած էին, արտօնուեցան վերստին հրատարակուելու։

ՆԵՐՈՒՄԷ ԶՐԿՈՒՄ.— Ձեռնհաս իշխանութիւնը, կ'ըսէ Իգտամ, եղած հարցման մը ի պատասխան ծանոյց որոց որ անկ է, թէ այն անձինք որք մարդասպանութեան, աւազակութեան և այլ այս կարգի գործերու համար Կրետէի ու Սելանիկի զինուորական ատեաններու կողմէ դատապարտուած են, երբ աւարտեն իրենց պատժոյն երկու երրորդը, պիտի չկընան մասն ունենալ այն ներումէն որ կ'շնորհուի նուիրական օրերու առթիւ։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ մարտ ամսոյ հաշուեկշիռը, նախորդ փետր. ամսոյ հաշուեկշռոյն հետ բաղդատմամբ, իբր 131,000 ոսկւոյ յաւելում մը ցոյց կուտայ սնտուկին մէջ, և իբր 300,000 ոսկւոյ նուազում թղթապանակին մէջ և իբր 50,000՝ պարտական—հաշուեթղթերու մէջ։ Վաճառաց վրայ փոխատուութիւնք աւելցած են 68,000 ոսկի եւ ելմտական գանձուն ընթացիկ հաշիւն ալ իբր 100,000 ոսկի։ Դրամատոմսերու շրջաբերութեան մէջ թեթեւ յաւելում մը եւ աւանդներու ճիւղին մէջ ալ թեթեւ նուազում մը յառաջ եկած է։

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԻ կուսակալը, Մարտին գտնուած միջոցին, հաշտեցուցեր է Շէրնաքի և Սէվկիի աղաներն, որոց մէջ ժամանակէ մ'ի վեր անհամաձայնութիւն կար։

ԱՆԱՏՈԼՈՒԻ երկաթուղին 1896ին փոխադրեց Հայտար Փաշա Էնկիւրիի գծին վրայ՝ 56,011,000 քիլօ ցորեն, 44,027,000 գարի, 4,444,000 եգիպտացորեն եւ 1,346,000 վարսակ։ Էսկիշէհր-Գոնիայի գծին վրայ՝ 31,756,000 քիլօ ցորեն և 18,333,000 գարի։ 1897 տարւոյն յունուարէն մինչեւ յունիս փոխադրեց 63,568 թոնօ ցորեն և 18,025 թոնօ գարի։ 1895ին Հայտար Փաշա-Էնկիւրիի գծով 27,534 թոնօ արմտիք փոխադրուած էին. իսկ 1896ին 105 հազար 840 թոնօ։

ՀՐԴԵՀՆԵՐ.— Առջի իրիկունը Պէշիքթաշի Վալիտէ Չէշմէսի թաղին մէջ և երէկ առտու ալ Ենիգաբուի մէջ հրդեհի սկզբնաւորութիւնք տեղի ունեցան, բայց շուտով առաջքն առնուեցաւ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ Պոմբ Թորփիլանաւն Իզմիր ժամանեց։

ՄՈՒՍԹԱՖԱ ՀԱՖԻԶ ԷՖ., Սուրիոյ, Պէրութի եւ Հալէպի նահանգաց երկրագործական դրամատանց սնտուկներու քննիչն, Էրզրումի, Վանայ, Պիթլիսի, Տիարպէքիրի, Մուսուլի եւ Խարբերդի նոյն սնտուկներուն քննիչ անուանեցաւ։

ՍԻՐԱՅԻՆ ՏՐԱՄ.— Թուրք լրագիր մը հետեւեալը կ'պատմէ.— «Սկիւտարի Իճատիյէ թաղը բնակող ոսկերիչ Մրճեան առջի գիշերը կռուեցաւ իր հոմանուհւոյն՝ Տովլէ անուն յոյն կնոջ մը հետ։ Կռուոյն շարժառիթն էր հագուստի խնդիր մը։ Կինը կ'երեւի թէ շատ զգածուած ըլլալով տան վերի յարկն ելաւ եւ ըէվոլվէրով ինքզինքը վիրաւորեց պորտէն. կինն երեք ժամ յետոյ մեռաւ առած վէրքէն։ Ոստիկանութիւնը Մրճեանը ձերբակալելով քննութեան ձեռնարկեց։»

ԳՆԱԼԸ ԿՂԶԻՆ շաբաթ իրիկուն մէկ քանի տղաքներ կ'լոգանային ծովուն մէջ, երբ անոնցմէ մին Յովսէփ Փիւչիւքեան անխոհեմութեամբ յառաջացաւ եւ ուժասպառ մնալով երկու անգամ ընկղմեցաւ. հոն գտնուող Պ. Պետրոս Գայմագեան տղուն աղաղակներն իմանալով, առանց հանուելու ծովը նետուեցաւ եւ ազատեց տղան, որ նուաղած էր. անմիջապէս դարմաններով խելքը գլուխը բերուեցաւ։ Պ. Գայմագեան ուրիշ անգամներ ալ ծովէն մարդ ազատած է։

ՄԵԾ ՁՈՒԿ ՄԸ.— Ժամանակէ մ'ի վեր Հէյպէլի կղզիին շրջականները մեծ ձուկ մը երեւան ելնելով, ձկնորսներուն ուռկանները կ'բզքտէր, և մեծամեծ վնասներ պատճառելով, անոնց ջանքերն ի դերեւ կ'հանէր։ Վերջապէս նախընթաց առաւօտ Եանդրոս կղզիին ձկնորսներն յաջողեր են ցանցով որսալ այս գիշախանձ կենդանին։ Ձկնորսք իրենց կրած նեղութեանց վրէժը լուծելու համար, ձուկը սնտուկի մը մէջ դրեր և դիմացն անցնելով ուրախութիւն կատարեր են օղիի ու գինիի շիշերը տանելով։

ՓԵՐՓԵՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ԵՒ ՑԵՐԵԿԵԱՅ
Սկիւտար-Սելամսըզ

Վարժարանիս 22րդ շրջանը կը սկսի օգոստ. 25ին, իսկ դասախօսութիւնները կ'սկսին սեպտ. 1ին։ Ամէն անոնք որ աշակերտ տալ կը փափաքին, կ'հրաւիրուին դիմել առ Տեսչութիւնն վարժարանիս, որ յուլիս 21էն սկսեալ, ամէն օր, ժամը 2էն մինչեւ ժամը 5 կ'գտնուի վարժարանին մէջ։ 8—10

ԱԶԴ.—Քալանթարեան վարժարանի ութերորդ տարեշրջանը կ'սկսի առաջիկայ սեպտեմբեր 1ին։ Գիշերօթիկ աշակերտ տալ փափագողք թող բարեհաճին դիմել առ Հիմնադիր Տնօրէնն նոյն վարժարանի ի Պրուսա։

Հիմնադիր-Տնօրէն
Քալանթարեան Վարժարանի
Դ. ՔԱԼԱՆԹԱՐԵԱՆՑ

Պրուսա, 3 Օգոս. 97. 6—4

ԻՆՉ Կ'ԱՆՑՆԻ Կ'ԴԱՌՆԱՅ

Կին-Փաստաբան.— Կիներն օրէ օր հսկայ քայլեր առնելու վրայ են մտաւորական զարգացման մէջ. իւրաքանչիւր օր նոր յիշատակութիւն կ'ըլլայ կանացի յաղթանակի մասին։ Եթէ մարդիկ աչուընին բանան։ Ունինք արդէն կին-բժիշկ, կին-դասատու, կին-նկարիչ, կին-գրագէտ, հիմակ ալ պիտի ունենանք կին-փաստաբան։ Փաստաբաններուն աչքը լոյս։ Օր. Շովէն, որուն իրաւաբանական ճիգն ատեն մը այնքան աղմուկ յարոյց, Բարիզի փաստաբանական կաճառին խնդրագիր մատուցած է իր անունն ալ փաստաբաններուն ցանկին մէջ անցընելու համար։ Այս խնդրագիր ի նկատի պիտի առնուի առաջիկայ նիստին մէջ։ Խնդիր է ուրեմն գիտնալ թէ, կ'ըսէ ֆրանսական թերթ մը, պիտի ընդունուի՞ թէ ո՛չ օրիորդին խնդրագիրը, նկատելով որ չկայ օրէնք մը որ դէմ կենայ օրիորդին բաղձանքին։ Սակայն, կ'յարէ յիշեալ թերթը, դատական սրահներու մէջ մեծ սրտայուզութիւն պիտի պատճառէ սոյն յանդուգն առաջարկ։ Շատ քիչեր պիտի գտնուին որ անտարբեր կենան. շատերը պիտի զայրանան, բողոքեն այս եկող ալիքին դէմ որ յետոյ ամէն ինչ պիտի ողողէ։ Փաստաբաններ ալ կան որ պիտի մտածեն. «Կին պաշտօնակիցներ ունենալ. ի՛նչ սիրուն նորութիւն. ի՛նչ հաճելի ժամանցներ պիտի վայելենք դատարաններուն անկիւնները . . . մինչեւ որ կարգերնիս գայ և ի՛նչ սխրալի բան է կին հակառակորդ ունենալը։» Հապա յաճախորդներն ո՛րքան գոհ պիտի մնան, ամէն ոք պիտի ուզէ կին-փաստաբանի դիմել եւ լքել այրփաստաբանն որուն հմտութիւնն ու չափազանց պերճախօսութիւնը պիտի նսեմանան միւսին քով, որուն արծաթահնչիւն ձայնը, շնորհալի շարժումները, նուրբ ձեռքերը, պզտիկ բերանն որ պիտի աղերսէ . . . երազուն նայուածքն որ պիտի գիւթէ, մեծ ազդեցութիւն պիտի գործեն դատաւորներու վրայ։ Ամէնէն քարասիրտը պիտի կակղանայ։ Ահա ասով պիտի սկսի մրցում մը որուն մէջ կորսնցնողն այրփաստաբանը պիտի ըլլայ։ Ուրեմն լաւագոյն է որ կաճառը մերժէ Օր. Շովէնի խնդրագիրը, զի կինն ուզած տեղը թող գտնուի բայց ո՛չ փաստաբաններու շարքին մէջ։

Կապիկներն հանքերու մէջ.—Նոր աշխարհէն անանկ լուրեր կ'իմանանք որոց հաւատալնիս չի գար։ Ժողովրդական Գիտութիւն հանդէսին կ'գրեն Նիւ-Եորքէ թէ քարիւղէն Մօս, Թրանսվալէ վերադարձին, յայտարարեր է որ իբրեւ թէ իր շահագործած հանքին մէջ ձմիներով բանեցնել տուած է շատ մը կապիկներ որոնք սովորական բանուորներու տեղ բռնած են շատ օգտակար կերպիւ։ Իրենց յանձնուած ծուխի կտորները կանոնաւոր կերպով կ'տանին կ'շարեն եղեր ցոյց տրուած տեղն եւ իրենց աչքերը մերիններէն աւելի վերօք ըլլալով պզտիկ կտոր մը չեն փախցուներ։ Աշխատութիւնը լմնալէ յետոյ գետինը մաքուր կ'մնայ եղեր։ Գործերնին ուրախութեամբ աւարտելով իրիկունը կ'հանգչին և առաւօտուն կանուխ աշխատութեան կ'սկսին. կուրին, այնքան յաճախադէպ մեր մէջ, անոնց անծանօթ է, եւ իրենց վստահուած պաշտօնն որքան ալ դժուար երբեք չեն գանգատիր եղեր։

Կեղծ մայրութիւն.— Պերլինի դատարանի մը ներկայացած է շահագրգիռ դատ մը։ Հինգ կին ամբաստանեալի նստարանին վրայ նստած են։ Աննէս Լանկովսքի, գըլխաւոր ամբաստանեալն, երեք տարիէ ի վեր սիրային յարաբերութեան մէջ էր սրճարանի մէջ ծառայող կարսոնի մը հետ, զոր բռնադատեց իրեն հետ ամուսնանալու, շնորհիւ այն խաբէութեան որուն համար դատարան բերուած է։ Երեք տարիէ ի վեր տղուն հետ կ'ապրէր, սակայն այս վերջինն երբեք մտքէն չէր անցըներ իրենց յարաբերութեան օրինաւոր գոյն տալ։ Ահա այն ատեն Աննէս, իրեն մեղսակից առնլով սպասուհի մը, երկու ուրիշ աղջիկներ եւ մանկաբարձ կին մը, որոշեց կեղծ մայրութիւն ձեւացնել՝ ստիպելու համար իր տարփածուն իրեն հետ ամուսնանալու։ Դժբախտաբար տղան միշտ կ'դիմադրէր եւ իր տարփուհւոյն մէջքին կլորնալը բանի տեղ չդնելով, միշտ կ'յարէր «մինչեւ որ մայր ըլլաս ժամանակ ունինք»։ Աննէս եւ իր մեղսակիցք որոշեցին այն ատեն գաւեշտը մինչեւ ծայրը խաղալ և մանկաբարձ կինն յանձն առաւ պէտք եղածը կարգադրել։ Իր տունն ունէր սպասուհի մը որ արդէն իր յանցանքին պտուղէն ճողոպրիլ կ'փափաքէր։ Մանկաբարձ կինն յաջողեցաւ այն ատեն համոզելու տղան, որպէս զի ծննդաբերութենէն քանի մը օր առաջ ամուսնութիւնը կնքէ իր սիրուհւոյն հետ։ Տղան ճարահատ իր նշանածը կ'առնէ կ'տանի քաղաքապետին, ուր քաղաքային ամուսնութիւնը տեղի կ'ունենայ։

Երեք օր յետոյ երջանիկ ամուսինը տուն եկած ժամանակ իր սենեակէն ներս մտնելով մանկաբարձ կինը գիրկը կուտայ մանկիկ մը, որ լալէն ճաթելու մօտ էր։ Բոլոր ամբաստանեալները կը խոստովանին իրենց յանցանքն և դատարանին ներողամտութիւնը կ'հայցեն, առարկելով թէ իրենց նպատակը մարդասիրական էր։ Աննէս 4 ամիս և մանկաբարձ կինը 2 ամիս բանտարկութեան կ'դատապարտուին, իսկ սպասուհին որ պահ մը իր բուն նորածինն ճողոպրած էր, անպարտ կ'արձակուի։ Թ. Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐԵՐ

ԺԱՄԱՆՈՒՄ

Մ. ՖԷԼԻՔՍ ՖՕՌԻ Ի ՌՈՒՍԻԱ

ԲԵՏԵՐՀՈՎ, 23 օգս.— Այս առտու ժամ 10ին (Ռ. Ե.) Հանրապետութեան Նախագահը Քրոնշդատ ժամանեց։ Ցարը՝ ծովային սպայակոյտի պետ Ալեքսիս մեծ դուքսին և Ավէլան ծովակալին հետ՝ Ալէքսանտրիա զբօսանաւով ընդառաջ գնաց։ Մ. Ֆէլիքս Ֆօռ զբօսանաւն ելաւ։ Կայսրն ու Նախագահը զիրար ողջագուրեցին սրտագին կերպով։ Զբօսանաւուն յետսակողմի բարձրաւանդակին վրայ բազմելով բարեկամաբար խօսեցան և ծխեցին։ Ցարը շատ ուրախ էր։ Բեդերհովի քարափն հասնելուն բոլոր մեծ դուքսերն և հետեւորդք ողջունեցին զՄ. Ֆէլիքս Ֆօռ։ Կայս. նաւային պահակ զօրքեր զինուորական պատիւներ ըրին։ Հարիւրաւոր նաւեր Քրոնշդատի նաւահանգիստը գացած էին ողջունելու Նախագահն, որուն համակրական խանդավառ ցոյցեր ըրին։ Ընդունելութիւններէն յետոյ, Ցարն ու Նախագահը բաց կառքով Բեդերհովի պալատը գացին։ Բոլոր ճամբուն վրայ ժողովրդեան խուռն բազմութիւն մը համակրալից եւ եռանդագին ցոյցեր ըրաւ Նախագահին։ Ամէն վայրկեան «Կեցցէ՛ Ֆրանսա», «Կեցցէ՛ Ռուսիա» աղաղակներն օդը կ'թնդացնէին։ Մ. Ֆէլիքս Ֆօռ Բեդերհովի պալատը ժամանելուն ընդունուեցաւ արքունեաց նախարարի փոխանորդին, արարողապետին և արքունեաց հրամանատարին կողմէ։ Հիւրընկալուեցաւ Օլկա Նիքոլաեւնա մեծ դքսուհւոյն գեղեցիկ յարկին մէջ։ Մ. Հանոդօ եւ մանաւանդ ծովակալ Ժերվէ համակրական ցոյցերու արժանացան։ Կէս օրին Նախագահը գնաց այցելութիւն տալու Ցարուհւոյն, որ խիստ շնորհալի կերպով ընդունեց։ Կէս օրէն մէկ ժամ յետոյ Բեդերհովի պալատան սպիտակ սրահին մէջ սեղան տրուեցաւ։ Ներկայ էին բոլոր մեծ դուքսերը, Մ. Հանոդօ, ծովակալ Ժերվէ, Զօր. տը Պուաստէֆռ, կոմս Մուրավիէվ եւ ֆրանս. դեսպան կոմս Մոնդեպէլլօ։ Կէս օրէն չորս ժամ յետոյ Նախագահն այցելութիւն տուաւ կայսերական դերդաստանի անդամոց։ Ժամ 7ին Մեծն Պետրոսի սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ մեծ հացկերոյթն և ժամ 9ին հանդիսական ներկայացում Բեդերհովի պալատան մէջ։ Խաղերն են՝ «Ամառ գիշերուան մը երազ»ի պարը, «Կլինքա» օբերային 2րդ արարուածն և «Զարին համար արեւշատութիւն» երգը՝ Ռուսիոյ կայս. օբերայի երգիչներուն աջակցութեամբ։

ՊԵՐԼԻՆ.—Արտաքին գործոց նախարար Մ. Պիւլով Վիլհէլմ Կայսեր հետ ներկայ պիտի գտնուի գերման բանակաց ռազմափորձերուն։ Նոյնպէս յետոյ աւստրօմաճառ բանակին ռազմափորձերուն։

ՏՔԹ. ՃԵԼԱԼԵԱՆ

Մասնագէտ փորի, ծննդաբերական եւ մորթային հիւանդութեանց.—Բերա, Մեծ Փողոցի ուղղութեան վրայ, Միսք փողոց թիւ 4, ուր ամէն օր հիւանդ կ'ընդունի։ 8—30

Տոքթ. Մ. Մասիսեան պատիւ ունի ծանուցանել թէ գաւառներու մէջ բազմամեայ փորձառութիւն ստացած, այժմ վերահաստատուած է Գատըգիւղ Սագըզ Աղաճ Բուչէն փողոց։ Կ'դարմանէ մասնաւորապէս ներքին և ծննդաբանական հիւանդութիւններ, կ'կատարէ վիրաբուժական ամէն գործողութիւն։ Ի դիւրութիւն Պոլսեցւոց յաճախորդաց, կ'գտնուի ամէն Կշ. և Ուրբաթ Գում-Գաբու Սդասիօն ճատտէսի Զարիֆեան դեղարանը։ Աղքատաց ձրի դարման Կշ. կէս օրէ վերջ իր տունն։ Իսկ Գշ. նոյն դեղարանը։ 18-40

ՏՈՔԹՈՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՎԿԱՅԵԱԼ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ—ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
Հաստատեալ յամին 1852

Նորահնար գործիքի մը միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, մէկ անգամէն վայրկենապէս կը լեցնեն, ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադառնալ։ Կատարելագործեալ եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութեան (ըստ տարիքի), ծամողութեան, եւ պարզ արտասանութեան երաշխաւորեալ։ «Սկորբիթ» կոչուած բերնի հիւանդութիւնը, երեք այցելութեամբ կատարելապէս կը բուժեն, ինչպէս նաեւ թմրեցուցիչ դեղերու, եւ նորահնար աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Թիւ 396 Մեծ-Փողոց Բերա (Եանիի գարեջրատան վրայ յարկը ճիշդ Ջրպաղճեանց դէմ)։

Գատըգիւղի յաճախորդք կրնան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը Թիւ 1 նոր բացուած Երեսվէլի փողոց ամէն օր։

Ց. Գ.— Հաւասարելու համար Եւրոպիոյ եւ Ամերիկայի առաջին կարգի ատամնաբոյժերու, ձմեռները կիրակի օրերն ալ, ինչպէս նաեւ մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունին Բերայի գործատեղինին։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

Մի քանի օր է որ Լոնտոնի և Բարիզի Սակարաններուն մէջ ալ գործ չկայ վասն զի գիները միեւնոյն կուզան. երէկ առաւօտ Բարիզի հեռագիրը $32\frac{1}{2}$ սանդիմ էր նոյնպէս այս առաւօտ ալ։ Երէկ Լոնտոնի հեռագիրը 22 ղրշ. 5 փր. էր սակայն այս առաւօտ ճիշդ 22 ղշ. է ըսել է որ փոքր անկում մը կայ։ Երէկ Ղալաթիոյ Սակարանին մէջ հաշուեյարդարի օր ըլլալով Քոնսոլիտի համար $43\frac{1}{2}$ ղրշ. և Երկ. համար $32\frac{1}{2}$ սանդիմ Ռէբօր։

—Հազարնոցի համար մէկ օրուան Սդիլանցը կ'արժէ 1 ոսկի 25 ղրշ. իսկ ութ օրուան համար $3\frac{1}{2}$ ոսկի։

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. քօնսօլիտէ Սէրի Դ. Օ. Ո.		24 07
Ամէնէն բարձր գին	»	24 09
Ամէնէն վար գին	»	24 05
Ռումէլիի երկաթ. գոց. ֆր.		114 75
Ամէնէն բարձր գին		115 —
Ամէնէն վար գին		114 25

ԲԱՑՈՒՄ; 12 Օգոստոս

Օսմ. Քոնս. Սէրի Դ. Օ. Ո.		24 06
Ռումէլիի երկաթուղի Ֆր.		114 $\frac{1}{2}$
Օսմանիյէ	»	— —
Ռէժի	»	— —
Օսմ. Պանքա	»	14 35
Քրէտի ժէնէրալ օթթօմ.	»	7 08
Երկրագործական Պանքա	»	9 —
Սօս. Օթ. Շանժ է Վալ. Ա. Ո.		3 16
Օսմ. Ապահ. ընկեր.	»	4 07
Թրամուէյ բաժնեթ.		690 —
» Ժուիսանս		230 —
Թրամուէյ պարտաթ. Ֆր.		496 —
Տէրքոսի Ջուրի ընկ.	»	332 50
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	463 —

ՍԹԻԼԱՆՑ

Քոնսոլիտէ ութ օրուան Օ. Ո.		3 20
» մէկ ամսուան »	»	— —
Ռումէլ. երկ. ութ օրուան »	»	— —
» » մէկ ամսուան »	»	— —

ԸՆԹԱՑԻՔ ԴՐԱՄՈՑ

20 ֆրանքնոց	ղրշ.	87 08
Անգլիական ոսկի	»	109 34
Բօլ Էմբէրիալ	»	89 30
Մէճիտիյէ արծաթ	»	107 33
Ռուպլի թղթադրամ Օ. Ո.		8 59

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս ղրշ.		108 $\frac{7}{8}$
Փարիզ 3 » Ֆր.		23 $11\frac{1}{4}$
Ֆիորին մանտա	»	10 $96\frac{1}{4}$

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ԼՈՆՏՈՆ, 23 Օգոստ.

Օսմ. քոնսոլիտէ Սէրի Ա. Ա. Ո.		66 —
» » » Բ.	»	38 —
» » » Գ.	»	23 37
» » » Դ.) բաց.	»	22 —
) գոց.	»	21 93
Փոխառութիւն Պաշտպ. Գ. Կ.		80 50
» Օսմ. $3\frac{1}{2}$ %	»	99 —
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	13 50
Այտընի երկաթուղի	»	15 —
Եգիպտական Միացեալ	»	107 25
Անգլ. քոնսոլիտէ	»	112 56
Հելլենական 5 %	»	29 50
Մոնոբոլ Հելլենական 4 %	»	32 50
Ռանթ » 4 %	»	24 —
Պուլկ. փոխառ. 6 % 1888 Գ. Կ.		94 —
» նոր » 6 % 1892	»	94 75
Փոխան. Փարիզի վրայ	»	25 $33\frac{5}{8}$
Դրամագեղչ	»	2 —

ՎԻԵՆՆԱ, 23 Օգոստ.

Փոխան. Փարիզի վրայ Ֆիոր.		47 65
» Լոնտոնի վրայ	»	119 90
Ռումէլիի երկաթուղի	»	64 40
Օսմ. Ռէժի	»	157 —

ՓԱՐԻԶ, 23 Օգոստ.

Օսմ. քոնս. Սէրի Դ.) բաց.	Ֆր.	22 30
) գոց.	»	22 30
» » » Բ.	»	— —
» » » Գ.	»	23 45
Օսմանիէ	»	406 —
Ռումէլիի երկաթուղի	»	116 50
Բախօնիդէ	»	— —
Մաքսատուն	»	— —
Օսմ. Ռէժի	»	333 50
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	592 —
Ֆրանս. Ռանթ 3 %	»	104 87
Քրէտի Լիոնէ	»	778 —
Պանք տը Բարի	»	— —
Սուէզի բաժնեթուղթ	»	3280 —
Եգիպտական Ունիֆիէ	»	— —
Իտալական Ռանթ	»	94 45
Սպանիական արտաքին	»	62 —
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25 170
Դրամագեղչ	»	2 —

ՊԵՐԼԻՆ, 23 Օգոստ.

Օսմ. փոխառութիւն 1888	մարք	93 60
Ռումէլիի երկաթուղի	»	116 40
Անատ. երկ. պարտաթղթ.	»	89 80
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20 280

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ՏՈՔԴ. Ա. ՔԱՌԱՔՈՉ

Մասնագէտ երկու սեռի ծննդաբերական, փորի. և մորթային ախտերու.

Այս տեսակ ախտերէ վարակուող և կարգ մը չալաթաններու սուտ խոստմանց հաւանելով հիւանդութիւններնին դարման չգտնողներու ծառայութիւն մը մատուցանելու նպատակաւ, Տոքդ. Գառաքոչ, իր դարմանատունն ալ աւելի կատարելագործելով փոխադրած է Բերա, Աղա-Համամ փողոց թիւ 14 իր տունն, ուր ամէն ժամ իրեն դիմող հիւանդները պիտի դարմանէ Եւրոպիոյ հռչակաւոր Բրոֆէսէօրներէն Ֆուռնիէի և Կիյեօնի վերջին ու արդի մեթոտներով։ 30—27

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼԵԶՈՒԻ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ
ԱՄԵՆԱԴԻՒՐԻՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

Հեղինակ. Պետրոս էֆ. Կարապետեանի
Անդամ Դիւանի Պետական Խորհրդոյ,
ուսուցիչ Օսմ. լեզուի և Տեսչութեան
անդամ Պէրպէրեան Վարժարանի

1. Ամէլի վէ Նազարի Ուսուլը Ղրչ. Արէպի 5
2. Ուսուլ վէ Միւնթէխապաթը Չէպանը Ֆարիսի 4
3. Նիւմունէի Էտէպիյաթը Օսմանիյէ վէ մալիւմաթը Ֆէննիէ 4
4. Րէհնիւմայի Գըրաաթ վէ Թէրճէմէ Բ. Տարի 2
5. Րէհնիւմայի Գըրաաթ վէ Թէրճէմէ Ա. Տարի 1 20
6. Րէհնիւմայի Գըրաաթ Ա. Տարի (ձեռագիր) 1 20
7. Իւավէլի Սարֆը Օսմանի (տեսական և գործնական) 5
8. Միւնթէխապաթ Իւլճէրիտէ (հաքծոյ. լրագկ. գրուածոց) 3
9. Նէվտէսթէ (ձեռագիր Նամականի) 3
10. Նոր Քերակ. Օսմ. լեզուի (ձեռագրով հանդերձ) 1
11. Մէշգ խախտ Խութութը Օսմանիյէ (հինգ տետր) Օսմ. գեղագրութեան տետր 0 20
12. Իւսուլ Իմլա խախտ Տօղրու եազմագ Ուսուլը 3
13. Թարիխ վէ Նիւմունէի Էտէպիյաթը Օսմանիյէ (Պատմութիւն Օսմ. Մատենագրութեան) որ մաս առ մաս պիտի հրատարակուի. մէկ տետրը 1

Վերոյիշեալ գրքերն ամէն գրավաճառաց քով կ'գտնուին, նամանաւանդ Պալէնց Գրատունը։ Մեծ քանակութեամբ գնողներ ուղղակի պէտք է դիմեն հեղինակին։ 5—12

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՅԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսայի Շահանէ իչիւն պիր սէնէ միւտտէթլէ ալընաճագ լահմ վէ միւթէֆէրրիաթըընըն միւնագասասընա պաշլանըլաճաղընտան Թալիպ օլանլարըն Խազինէի ճէլիլէի միւշարիլէյհաիա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

11 աղօսթօս 313 1—3

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000 000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 12,433,000
ՀԱՍՈՅԹ 1895 ՏԱՐՒՈՅ 3,161,300

ՆՈՐԹՀՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,671,100
ՀԱՍՈՅԹ 1894 ՏԱՐՒՈՅ 1,245,300

Ընկերութիւնս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի փոխադարձ ապահովութիւններ ի գործ կ'ըդնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար գիրենք ներկայացնել. Նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչև ցարդ տուած վնասնին 20,000,000 Անգլ. Ոսկին կ'անցնի.

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

«ՄԱՐԻԹԱՅՄ»

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 5,000,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 100,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարները խիստ օգտակար պայմանաւ. Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 կրկ. սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց.

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
Գ. ԳԱԲՐԻԵԼԵԱՆ

Պատիւ ունի ծանուցանել որ ամէն օր մինչև կէսօր կը գտնուի նախկին տեղն Սկիւտարի շուկան Մահքեմէ փողոց պարսիկ ծխավաճառին վերի յարկը. Կէսօրէն վերջը Բերա Կալաթա-Սէրայի վարժարանին դիմաց թիւ 200 աբարթըմանն Ա. յարկ թիւ 3. Վկայեալ եւ ծանօթ ատամնաբուժն յանձն կ'առնու ակռայի վիրաբուժական ամէն գործողութիւնք ի հարկին Թմրեցուցիչ դեղերով. Նոր դրութեամբ կը պատրաստէ բերնի եւ դէմքի յարմար առանց կեռի, առանց զսպանակի և արմատներու վրայ առանց քիմքի, պատուաստուած արհեստական ամէն ձեւ ակռայ. Դիմողք գոհ պիտի մնան գիներու չափաւորութենէն եւ գործողութեանց կատարելութենէն Գչ. խորհրդակցութիւնք ձրի. 27—53

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլ և Արեւելեան միջև բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիքթորիան	10500	Ֆլավիան	3500
Արմէնիան	10500	Էճիբշըն	3500
Քեստրիան	10500	Բըրմիըն	3000
Լանքաստրիան	9000	Ալճէրիան	2500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Գոլըմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ճօրճիան	8000	Անատոլըզիան	2500
Պոստոնիան	8000	Ալզաշիըն	2500
Ֆիրճինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինհօ	900
Վալօնիան	3700	Օբօրդօ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպօն	800
Ֆասպիան	3500		

Ֆալօնիըն, նաւ. Թըրքըլ յառաջիկայ Շբ. ամսոյս 9/21ին Լիվրբուլ կ'երթայ Իզմիրի ճամբով.

Լէսպիըն, նաւ. Սգամպըս ամսոյս 15/27 էն Օտեսայէ դառնալով շուտով պիտի երթայ Լիվրբուլ.

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունն հանելու համար իրենց հրահանգը ղրկել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ.

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ
Մէհմէտ Ալի փաշա խան, թիւ 1
Ղալաթիա

ԲՕՈՒԷԼԻ ԱՆԻՍՈՆԻ ՊԱԼՍԱՄ

Հազի, հարբուխի, շունչի կարճութեան, ընկըրծքի-ցաւի դէմ, ևլն.

POWELL'S BALSAM OF ANISEED. TRADE MARK

Այս թանկագին դեղը տարօրինակ յատկութիւն ունի անմիջապէս ափոփելու հարբուխը, հազը, կոկորդի ցաւը, դժուարաշնչութիւնն, ևլն. Իր ազդեցութիւնը կ'ընէ կարծրացած մաղասը կակուղցնելով եւ արտաքսումը դիւրացնելով. Կոկորդի անհաճոյ խուխտումներով գիշեր ցերեկ հազցող եւ հանգիստը կորսնցնող անձինք կը հանգստանան եւ մէկ շիշը բաւ է հիւանդութիւնը բուժելու. Այս աննման դեղ հրաշքներ կը գործէ շնչարգելութեան, հինցած հազի, Էնֆլիւէնցայի եւ ուրիշ պարագաներու մէջ.

ՎԿԱՅԱԳԻՐ

Ստորագրեալս, Թուրշունճ Հագոբ էֆ., բնակեալ Տօլմա-Պահչէ, թիւ 25, կը վկայեմ որ 40 տարիէ ի վեր շնչարգելութենէ տառապելով համբաւաւոր բժիշկներուն դիմեցի եւ շատ ստակ վատնեցի, բայց օգուտ չտեսայ. հիւանդութիւնս օրէ օր սաստկացաւ. Ինչ ընելիքս չէի գիտեր, երբ բարեկամներ խորհուրդ տուին որ դիմեմ Կալաթա, Վոյվոտայի պահականոցին քով, թիւ 95-97, Պ. Էտ. Բարուտանայի անգլ. վաճառատունը. Հոն ծախուած «ԲՕՈՒԷԼԻ ԱՆԻՍՈՆԻ ՊԱԼՍԱՄ»ը գործածեցի եւ 3 ամիսէն կատարելապէս բժշկուեցայ. Եւ զայս հրատարակելը մարդասիրական պարտք կը համարիմ. Կ. Պոլիս, 4 ապր. 92. Ստրգր. ԷՍԱՏ ՀԱԳԳԸ

Ընդհ. Մթերանոց Էտմունտ Բարուտանայի անգլ. վաճառատունը Կալաթա, Վոյվոտա փողոց թ. 95-97. Կը գտնուի նաեւ բոլոր դեղարաններն և դեղավաճառաց քով.

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
ընդ մէջ ՀԸԼԻ, Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՕՏԵՍԱՅԻ

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Տոմինօ	937	Իտահօ	5540	Բօլօ	510
Ալէքթօ	3607	Տուրօ	2383	Ժինօ	1080	Րիալթօ	2229
Անճէլօ	1541	Տրաքօ	1713	Քլէսօ	1053	Րինալտօ	1663
Արիոստօ	2377	Տինամօ	504	Քօլբինօ	2307	Րօլլօ	1613
Պասանօ	1822	Էպրօ	2464	Քօմօ	1700	Րոմէօ	1789
Պորոտինօ	1264	Էլտորատօ	1520	Լէօ	1053	Րօզարիօ	1862
Պրավօ	1076	Էրատօ	1481	Լէանտրօ	2271	Սաֆօ	1113
Պրունօ	841	Ֆիտօ	954	Լիվօռնօ	1643	Ցիբբօ	1735
Պըֆֆալօ	4431	Ֆինլանտ	1828	Լորէնցօ	3191	Սիլվիօ	1193
Գէյրօ	1671	Ֆլամինկօ	849	Մալմօ	724	Սրէրօ	1200
Գալիփսօ	1337	Ֆրանչիսքօ	4582	Մարէնկօ	2273	Թասսօ	1328
Գամէօ	1244	Կալիլէօ	3060	Մարդէլլօ	3709	Թ. Ուիլսըն	1546
Գատօ	1094	Կիտանօ	1243	Միքատօ	3557	Թօքիօ	3827
Ջիքակօ	2729	Կօզօ	1011	Միլօ	1057	Թոլէտօ	1470
Սիսէրօ	1834	Կրօտնօ	1695	Մոնդէպէլլօ	1735	Թօրրիտօ	487
Գլիօ	2697	Հիլօ	775	Մուրիլլօ	2410	Ուրպինօ	2429
Գոլորատօ	4235	Հիտալկօ	1581	Նէրօ	1083	Վասքօ	1914
Գոմօ	1497	Հինտու	3720	Օհիօ	4100	Վօլօ	1289
Գոնկօ	2906	Հորադիօ	3600	Օնթարիօ	4036	Վօլթուռնօ	2396
Գորսօ	895	Հումպէր	1596	Օրլանտօ	1535	Ւէտօ	1850
Տիտօ	4811	Իակօ	2354	Բալէրմօ	1637	Զէրօ	1200

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻՋՕ.
Թիւ 17-18, Բիւյիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆրանք	14,500,000
Պահեստի դրամ	»	21,173,000
Տարեկան հասոյթ	»	44,820,000

Ընկերութիւնս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրէն մթերանոցներ և բնակարաններ և ատոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ, խիստ չափաւոր սակագիներով.

Լիազօր Ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ
ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս Պահչէ-Գափու, Անանիատիս խան, 12, 13, 14

L'ANCRE ԼԱՆՔՐԸ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ,
ԱՄԵՆԷՆ ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ԱՒԵԼԻ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾԸ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՄՐ.	1871ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 93 ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԳՄՐ.
133 ՄԻԼԻՈՆԷՆ ԱՒԵԼԻ	206 ՄԻԼԻՈՆ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Կոմս Էտմոն Ջիշի, կայս. եւ արք. Ծերակոյտին խորհրդական, նախագահ
» Ռոտոլֆ Հոէռս, դեր-նախագահ
» Ժոզէֆ Հոէռս, կայս. եւ արք. Ծերակոյտին խորհրդական
» Բօլոման Նաֆօ » » »
» Անտրուան Բրօֆէռ տ'Օսբէն
Թէօտոր Բօնցէն
Ժան տը Վէնինկ - Ինկէնհայմ

Կառավարական Բժիշկ
Պ. ԺԱՆ ՄՈՒՔ կայս. արք. խորհրդական

Ընդհանուր Գործակալ, Բերա, Թիւնէլի հրապարակ, տուն Սարաֆօղլու, ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՑԻ

ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ

ՍԻՆԿԷՐ

ԼԱՒԱԳՈՅՆՆ ԱՄԲՈՂՋ ԱՇԽԱՐՀԻ ՄԷՋ
ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ Կ. ՆԱՅՏԼԻՆԿԷՐ
ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Ի ԳԱՒԱՌՍ ԵՒ Ի Կ. ՊՈԼԻՍ

ԲԵՐԱ. — Մեծ-Փողոց Կալաթա Սէրայի Լիսէին դիմաց.
ՂԱԼԱԹԻԱ. — 1. Սինկէր խան, Թիւնէլի ետին. 2. Գարաքէօյի մօտ թիւ 120, Շիշլիի Թրամուէյներու կայարանին դիմաց.
ՊՈԼԻՍ. — Սիրքէճի, Հօճա-Փաշա, Պապը Ալի Ճատտէսի Թիւ 11.

ՄՈԳԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

Ն [illegible] բաղկա[illegible] մատնե[illegible] ըւթէ ու խառներ, [illegible] ըու գոյնը առեւ [illegible] չագդանակ կ'վերածէ բնակ[illegible] նման. Ս[illegible] կամ կարմիր մազ[illegible] կ'վերածու[illegible] չագդանակագոյն [illegible] մուգ [illegible] Փորձը ցոյց [illegible] ըիշներէն գեր[illegible] բնականին ն[illegible] դիտողն անգամ [illegible] մազերուն անկումը կ'առ[illegible] երբ կ'վանէ ու մաքուր կ'պա[illegible] սազերը. Գործածութեան եղանակը. — Գործածելէ առաջ սրուակն աղէկ մը շարժել յետոյ փոքր չափ մը պնակի մէջ դնել և սանտրով կամ խոզանակ մը թեթեւ մը թրջելով մազերուն լաւ մը քսել, այնպէս որ ամբողջ մազերը թրջէ. մինչեւ չորնալը գլուխը բաց կենալ. Վաճառատեղին է Թուրքիոյ մէջ իր միակ գործակալին Էտմոն Բարուտանայի. անգլ. ընդհ. մթերանոց՝ 95—97. Ղալաթիա, Եուքսէք-գալտըրըմ, Վոյվոտա, Կալաթա-Շիշլիի Թրամվէյներու կայարանին մօտ.

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ՝ ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ
Ի ՏՊԱՐԱՆԻ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ» ՕՐԱԳՐՈՑ
Կ. Պոլիս, Nº 38, Պապը Ալի Ճատտէսի

ԹԵՐԹՕՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի (58)

ԺՈՐԺ ՕՆԷ

ԿԵՆԱՑ ՊԱՅՔԱՐՆԵՐԸ

ՏՈՔԹՈՐ ՌԱՄՕ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

Ռամօ մեղմիւ ժպտեցաւ, տեսնելով որ գլուխը վեր առնելու տեղ հիմա խոնարհեցուցած էր.

—Այսպէս ուրեմն, մինչեւ իսկ լաւագոյններն ու անկեղծագոյններն իրենց գաղտնիքն ունին, ըսաւ. Փոքրիկ գլխուդ մէջ մտածութիւննե՞ր կը փքրքէին, զորս մօրքս անգամ չէր անցուներ. Թալվան աւելի յստակատես եղաւ. Նա չխաբուեցաւ առերեւոյթ հանդարտութենէդ, եւ գուշակած էր սիրային վէպդ... Տեսնեմ, պատմէ ինձ քիչ մը... վասն զի հիմա կ'ուզեմ ամէն բան գիտնալ.

—Ո՛հ, հայրիկ, շատ կնճռոտ չէ և ոչ ալ վիպական. Թերեւս պատճառներ գարբնած և առանձինն երազած եմ, վասն զի բառ մ'իսկ չէ փոխանակուած իմ և անոր միջեւ որոյ վրայ կը խօսիս ինձ...

—Ո՞վ է այն.

Աւրիէն իր կապոյտ, հանդարտ ու ջինջ աչքերը վեր առաւ, և անխռով ըսաւ, իբր թէ ուրիշ որ և է անուն չէր կրնար ըլլալ իր բերնէն.

—Ռոպէրն է.

Ռամօ ափոփանաց հառաչանք մը արձակեց. Բնաւ չէր երկբայած Թալվանի ըսածներուն վրայ. Սակայն խորին գոհունակութիւն մը զգաց ապահով ըլլալով որ իր աղջկան ընտրած ամուսինն այն երիտասարդն էր զոր ինք կը սահմանէր անոր.

—Եւ կը սիրե՞ս զինքը.

—Քու օրինակիդ միայն հետեւած եմ, պատասխանեց գեղատի օրիորդը նրբամտութեամբ. Զաւկի պէս կը վարուէիր անոր հետ. Հաճոյք զգացի տեսնելով որ ամէն օր մեր տունը կուգար. Խաղակից էր երբ տղայ էի, մանկութեանս բարեկամն եղաւ, միշտ քովս ունեցայ զինքը, և եթէ հեռանալու ըլլար, ինձ այնպէս կը թուէր թէ մեծ վիշտ մը կ'զգայի. Կնքահօրմէս ու քենէ զատ չեմ ճանչնար մէկն որ անոր չափ բարի ըլլայ. Երբ վիշտ ունենայի, կը մխիթարէր զիս. Երբ զուարթ ըլլայի, ինք ինէ աւելի զուարթ կ'երեւէր. Անոր վրայ ամէն ինչ երեւցած է ինձ վեհանձն, փափկանկատ և գողտրիկ, և եթէ իր կեանքը մէկուն քով անցունելու բաղձալն սիրել է, այն ատեն այո՛, հայր իմ, կը սիրեմ զինքը.

Մինչդեռ Աւրիէն կը խօսէր, Ռամօ կը դիտէր զայն, մտիկ կ'ընէր, և անոր բուրած անբիծ հրապոյրն իր սրտին խորը կը թափանցէր հեշտաւէտ. Չկրնաց վերլուծել անոր զգացումները, զի ընտիր կը գտնէր զանոնք, եւ անձնատուր եղաւ անոնց, առանց վերապահութեան.

—Եւ ինքն ալ կը կարծե՞ս որ զքեզ կը սիրէ. ըսա՞ծ է քեզ.

—Ո՛չ, հայր իմ, բայց շատ շուտ գուշակեցի թէ իմ քովս նոյն հաճոյքը կ'ունենար զոր ես կ'զգայի իր քով. Ինձ հետ խօսելու, երեսիս ժպտելու այնպիսի եղանակ մը ունի, ուր իր սիրտն ամբողջապէս կ'երեւի. Երբ իր մայրը մեռաւ, կը յիշես որ ես գացի հսկել անոր վրայ Ռօզալիի հետ. Մենք բոլորովին առանձին գտանք հէք Ռոպէրն որ կուլար, վասն զի ամենեւին ընտանիք չունէր Բարիզի մէջ. Մեր նորա մօտ մնալը տեսնելու ատեն այնքան յուզուեցաւ որ չէր կրնար խօսք մ'արտասանել. Զիս տարաւ իր մօր սենեակն և հոն ինձ հետ մնաց. Պատուհանին մօտ նստած էինք, առանց խօսելու, իրարու քով. Բայց իր աչքերուն մէջ կը կարդայի իր երախտագիտութիւնն. Երեկոյին երբ պիտի մեկնէի, միակ մարգարիտով մը պճնուած մատանի մը առաւ, այն միակ մատանին զոր Տիկին Սէրվան կը կրէր, և ինձ տալով ըսաւ. «Մօրմէս ժառանգած ամենէն թանկագին յիշատակներէս մին է այս, վասն զի այդ մատանին մայրս արդէն իր մատը կը կրէր երբ դեռատի աղջիկ էր, և իր բոլոր կենաց մէջ պահեց զայն. ընդունեցէք զայն և մի բաժնուիք անկէ.» Իր ձայնը կը դողդղար, բոլորովին յուզուած էր, չէի ուզեր ընդունիլ այդ գոհարը, և սակայն կը վախնայի, վիշտ պատճառել իրեն մերժելով. Այն ատեն մեղմիւ բռնեց ձեռքս, և անձամբ մատս դրաւ ոսկի մատանին. Երեսս նայեցաւ, թէպէտ դեռ տխուր, այլ ժպտագին. Արտօսր մ'ինկաւ մատանիին վրայ և ինձ այնպէս թուեցաւ թէ առաջին օղակն էր շղթայի մը որ զմեզ կը կապէր և զոր բան մը պիտի չկրնար քակել. Երբ տուն դարձայ, քեզ ցոյց տուի մատանին և պատմեցի թէ ինչպէս տէր եղած էի անոր. Համբուրեցիր զիս, բայց չըսիր որ ետ տամ, և ես շատ երջանիկ եղայ, վասն զի ադով հասկցայ թէ կը հաւանէիր այն սիրոյն զոր ունէի Ռոպէրի վրայ. Սգաւոր եղած ատեն, ամէն ժամանակէ աւելի տուն բերիր զինքն և նա չընդդիմացաւ քու տունդ իր տունը նկատելու. Հիմակ ամէն օր կը տեսնեմ զինքն, ի միասին կը շրջագայինք պարտէզը, կը խօսակցինք, կը խնդանք, և այնքան երջանիկ եմ որ իւրովի կը հարցնեմ թէ ինչպէս կրնայի աւելի երջանիկ ըլլալ.

—Այսպէս ուրեմն երբեք չէ՞ ըսած բառ մը որ կարենայ քեզ հասկցնել իր յոյսերը.

—Ի՞նչ բանի օգուտ պիտի ընէր, ըսաւ Աւրիէն իր գեղեցիկ ու անխռով անմեղութեամբ, երկուքս ալ քաջ գիտենք ինչ որ ունինք մեր սրտին մէջ.

—Ուրեմն վստա՞հ ես իր վրայ.

—Այո, հայր իմ, ինչպէս նա վստահ է իմ վրայ.

—Առա՞նց երբեք իրարու հետ համաձայնելու.

—Մեր ակնարկներէն ու մեր ժպիտներէն զատ ուրիշ համաձայնութիւն չունինք.

—Այն ատեն կ'ուզես անոր կինն ըլլալ, այնպէս չէ՞.

—Այո, հայր իմ՝ վասն զի նա քեզ համար պիտի ըլլայ բարի զաւակ մը և բան մը պիտի չփոխուի մեր կեանքին մէջ. Կնքահայրս ալ գոհ պիտի ըլլայ, վասն զի կը սիրէ Ռոպէրը. Ո՛հ, դիւրաւ կը տեսնուի այս. կնքահայրս կեղծել չի գիտեր. Երբ բանի մը հաւնի կամ մէկուն վրայ կասկածի, անմիջապէս կը հասկցուի իր ընթացքէն. Լաւ ուրեմն, միշտ նոյն սիրալիր ընդունելութիւնը կ'ընէ Ռոպէրի զոր կ'ընէ ինձ, եւ երբեք առիթը չի փախցուներ անոր վրայ խօսելու ինձ.

—Ուրեմն կռահեցիր որ կը քաջալերէ՞ր զքեզ.

—Այո՛, հայրիկ, և շատ գոհ եղայ.

—Բայց ե՞ս, իմ կարծիքիս համար հոգ չըրի՞ր.

Աւրիէն իր հօր ծունկերուն վրայ ցատկեց և անոր շրթունքներուն տանելով իր ճակատն ու թարմ դէմքը,

—Ո՛հ, քաջ գիտէի թէ պիտի չզլանայիր ինձ ինչ որ խնդրէի ազնուօրէն.

Թարգմանեց Բ. Մ. ՊՕՂԱՃԵԱՆ (Շար.)